

Burmistrz Miasta Orzesze

**RAPORT
O STANIE MIASTA ORZESZE
ZA 2025 ROK**

sporządzony na podstawie art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym
(t.j. Dz. U. 2025 poz. 1153)

Orzesze, maj 2026

Wstęp

Raport o stanie gminy Orzesze opracowano na podstawie art.28aa ustawy o samorządzie gminnym. Raport obejmuje podsumowanie działalności Burmistrza w roku poprzednim, dotyczy w szczególności realizacji polityk, programów, strategii i uchwał rady gminy oraz jest przedstawiany przez Burmistrza Radzie Miejskiej co roku do dnia 31 maja.

Celem przygotowania raportu było uzyskanie dokładnego wglądu w sytuację gospodarczą i społeczną Miasta Orzesze. Zgromadzone zostały szczegółowe dane o aspektach funkcjonowania gminy według stanu na dzień 31.12.2025r.

Raport jest podstawą do obiektywnej, opartej na faktach, oceny możliwości dalszego rozwoju gminy, gdyż zawiera analizę najważniejszych obszarów działalności gminy takich, jak: demografia, finanse gminy, inwestycje gminne i inne zadania remontowe zrealizowane na jej terenie, działalność gospodarcza, warunki życia mieszkańców (infrastruktura techniczna: wodociągi, kanalizacja, drogi, gospodarka odpadami), zagospodarowanie przestrzenne, oświata, dofinansowanie ze źródeł zewnętrznych.

Przy opracowywaniu Raportu szczególnie cenne okazały się konsultacje przeprowadzone z pracownikami Urzędu Miejskiego Orzesze i jednostek organizacyjnych oraz szereg dokumentów, będących w posiadaniu Urzędu. Zestawienie dokumentów strategicznych dla funkcjonowania Miasta Orzesze przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Nazwa strategii, programu, planu	Nazwa aktu wprowadzającego	Czas obowiązywania
1.	Strategia Rozwoju Miasta Orzesze na lata 2021-2027	Uchwała Nr XXXV/414/21 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 30 września 2021 r.	2021 – 2027
2.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Orzesze	Studium przyjęto Uchwałą Nr XV/124/11 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 17 listopada 2011 r. ostatnie aktualizacje: Uchwała nr LIII/666/23 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 30 marca 2023 r., Uchwała Nr LIII/667/23 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 30 marca 2023 r.	do 30.06.2026
3.	Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Miasta Orzesze na lata 2025-2029	Uchwała Nr IX/92/24 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 12 grudnia 2024 r.	2025 – 2029
4.	Zaktualizowany „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Orzesze na lata 2021-2027”	Uchwała Nr XXVII/321/20 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 10 grudnia 2020 r.	2021 - 2027

5.	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Orzesze na lata 2023–2027	Uchwała Nr L/623/22 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 15 grudnia 2022 r.	2023 – 2027
6.	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Orzeszu na lata 2023 – 2027	Uchwała Nr L/622/22 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 15 grudnia 2022 r.	2023 – 2027
7.	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Orzeszu na rok 2025	Uchwała Nr VIII/70/24 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 28 listopada 2024 r.	2025
8.	Roczny program współpracy Miasta Orzesze z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami wymienionymi w art.2 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2025 rok	Uchwała Nr VIII/71/24 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 28 listopada 2024 r.	2025
9.	Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Orzesze na rok 2025	Uchwała Nr XI/108/25 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 19 lutego 2025 r.	2025
10.	Lokalny program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży w Mieście Orzesze	Uchwała Nr XLVIII/602/22 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 27 października 2022 r.	od 24.11.2022
11.	Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Orzesze z perspektywą do roku 2038	Uchwała Nr XLII/532/22 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 28 kwietnia 2022 r.	do 2038

Źródło: opracowanie własne, UM Orzesze

Strategia Rozwoju Miasta Orzesze

Zgodnie z uchwaloną w roku 2021 Strategią Rozwoju Miasta Orzesze na lata 2021-2027 przewiduje się monitorowanie Strategii co 3 lata w formie Raportu z wdrażania Strategii (pierwszy raport za okres 2021-2023 został przygotowany w I kwartale 2024 przez Wydział Rozwoju i Zamówień Publicznych).

Informacje ogólne

Liczba ludności w gminie

Liczba stałych mieszkańców na podstawie prowadzonego przez gminę rejestru mieszkańców, kształtuje się następująco:

Obwód ewidencyjny:	Stan ludności na dzień:							
	31.12. 2018r.	31.12. 2019r.	31.12. 2020r.	31.12. 2021r.	31.12. 2022r.	31.12. 2023r.	31.12. 2024r.	31.12. 2025r.
Orzesze	6699	6732	6662	6629	6565	6520	6494	6431
Gardawice	2065	2093	2120	2151	2184	2208	2246	2296
Zawiść	1989	1996	2014	2010	2029	2075	2107	2116
Woszczyce	1398	1428	1443	1450	1451	1473	1481	1479
Zawada	1996	2067	2094	2114	2130	2150	2172	2194
Jaśkowice	2525	2528	2537	2525	2503	2497	2451	2439
Zgoń	1225	1278	1293	1306	1316	1365	1412	1443
Królówka	257	257	257	248	247	253	263	264
Mościska	1066	1092	1103	1152	1186	1237	1258	1283
Zazdrość	1184	1202	1214	1236	1255	1248	1279	1287
	20404	20673	20737	20821	20866	21026	21163	21232

Źródło: Referat Spraw Obywatelskich, UM Orzesze

Wpływ na liczbę ludności w gminie (więcej o 69 mieszkańców w odniesieniu do roku poprzedniego), oprócz przyrostu naturalnego, ma saldo migracji. Fakt osiedlania się na terenie gminy nowych mieszkańców, przybywających z okolicznych regionów, świadczy o jej atrakcyjności i ma duże znaczenie dla perspektywy dalszego rozwoju.

Urząd Stanu Cywilnego realizuje następujące zadania:

Rodzaj zadania	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Rejestracja aktów urodzeń	16 (w tym 15 transkrypcji)	16 (w tym 15 transkrypcji)	19 (w tym 18 transkrypcji)	11 (w tym 11 transkrypcji)	25 (w tym 25 transkrypcji)	25 (w tym 23 transkrypcje)
Rejestracja aktów małżeństw	78 (w tym 4 transkrypcje)	99 (w tym 4 transkrypcje)	68 (w tym 11 transkrypcji)	87 (w tym 11 transkrypcji)	73 (w tym 15 transkrypcji)	69 (w tym 10 transkrypcji)
Rejestracja aktów zgonów	420	353	344 (w tym 5 transkrypcji)	349 (w tym 8 transkrypcji)	287 (w tym 4 transkrypcje)	281 (w tym 6 transkrypcji)
Przyjmowanie oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński	25	43	30	27	28	25
Wydawanie decyzji administracyjnych o zmianie imienia i nazwiska	4	9	12	10	9	15
Transkrypcja i odtworzenia zagranicznych aktów	19	20	34	30	44	39
Wydawanie odpisów	2514	2834	2766	2722	2423	2447

aktów stanu cywilnego						
Migracja aktów stanu cywilnego do Rejestru Stanu Cywilnego	808	834	962	756	763	741
Organizacja uroczystości Jubileuszy Długoletniego Pożycia Małżeńskiego	41 par małżeńskich – uroczystość przeniesiona na 2021r.	48 par małżeńskich	50 par małżeńskich	76 par małżeńskich	67 par - uroczystość przeniesiona na 2025r.	86 par – uroczystość przeniesiona na 2026r.

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego, UM Orzesze

Finanse Miasta Orzesze

Stan finansów miasta na dzień 31.12.2025r.

1. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem wynosi 81%.
2. Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem wynosi 15%
3. Zadłużenie z tytułu zaciągnięcia pożyczki i emisji obligacji oraz podpisania umowy na odpłatne przejście wybudowanego odcinka sieci kanalizacyjnej przez zewnętrznego inwestora płatne w ratach wynosi ogółem 9 045 000zł.
4. Poziom wolnych środków rozumianych jako nadwyżkę środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu wynikające z rozliczeń obligacji i pożyczek z lat ubiegłych po odliczeniu poziomu zadłużenia z tytułu emisji obligacji i zaciągnięcia pożyczki wynosi 0.
5. Nadwyżka budżetu Miasta Orzesze z lat ubiegłych wynosi 11 298 626,11zł w tym między innymi:
  - środki w wysokości 416 155,27zł otrzymane w 2020r. z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych wraz z odsetkami obecnie z przeznaczeniem na inwestycje drogowe,
  - środki w wysokości 603 093,71zł związane z realizacją projektów unijnych i programów rządowych (które wpłynęły zaliczkowo i nie zostały wydatkowane),
  - środki dotyczące profilaktyki alkoholowej i narkomani w wysokości 394 903,00zł.

Wykonanie budżetu miasta na dzień 31.12.2025r.

Rodzaj dochodu	Wykonanie za 2024 rok	Wykonanie za 2025 rok	% 2025/2024
Dochody bieżące w tym:	130 591 712,54	144 364 161,55	111%
Subwencja ogólna - część oświatowa	33 839 414,00	0,00	0%
Subwencja - środki na uzupełnienie dochodów gmin, wyrównawcza, rozwojowa	3 884 663,00	644 067,00	17%
Dotacje	14 907 915,65	11 830 121,76	79%
Środki z budżetu Unii Europejskiej	366 170,54	786 388,94	215%
Dochody własne z tego:	77 593 549,35	131 103 583,85	169%

Udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych i prawnych	39 786 671,00	91 464 735,93	230%
<i>w tym środki na sfinansowanie potrzeb oświatowych (w roku 2024 ujęte jako subwencja oświatowa)</i>	-----	43 495 549,00	-----
Pozostałe udziały w podatkach przekazywane przez urzędy skarbowe	3 339 926,07	2 223 124,32	67%
Podatki lokalne	17 771 354,92	18 470 015,26	104%
Opłata eksploatacyjna	163 688,14	521 855,48	319%
Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi	8 476 635,37	9 430 292,93	111%
Pozostałe dochody własne	8 055 273,85	8 993 559,93	112%
Dochody majątkowe w tym:	16 178 918,48	16 855 728,20	104%
Dochody ze sprzedaży majątku	1 568 846,02	841 250,38	54%
Wpływy z przekształcenie prawa wieczystego użytkowania w prawo własności	26 017,27	12 814,87	49%
Dotacje i środki z funduszy	14 154 995,68	15 649 577,95	111%
Środki z budżetu Unii Europejskiej	414 199,51	341 097,21	82%
Pozostałe dochody majątkowe	14 860,00	10 987,79	74%
OGÓŁEM DOCHODY	146 770 631,02	161 219 889,75	110%

Rodzaj wydatku	Wykonanie za 2024 rok	Wykonanie za 2025 rok	% 2025/2024
Wydatki majątkowe	26 995 542,31	23 802 677,63	88%
z tego: inwestycje i zakupy inwestycyjne	26 995 542,31	23 802 677,63	88%
w tym: na programy finansowane z udziałem środków z budżetu Unii Europejskiej	418 957,84	824 149,47	197%
Wydatki bieżące z tego:	124 969 019,73	135 124 538,26	108%
Wydatki jednostek budżetowych	100 590 945,00	109 555 926,64	109%
Dotacje na zadania bieżące	13 749 959,12	14 585 130,92	106%
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	9 503 161,79	9 466 637,64	100%
Wydatki na programy finansowane z udziałem środków z budżetu Unii Europejskiej	287 511,56	803 162,57	279%
Obsługa długu	837 442,26	713 680,49	85%
OGÓŁEM WYDATKI	151 964 562,04	158 927 215,89	105%

Wynik wykonania budżetu	Wykonanie za 2024 rok	Wykonanie za 2025 rok	% 2025/2024
WYNIK OPERACYJNY (dochody bieżące minus wydatki bieżące)	5 622 692,81	9 239 623,29	164%
WYNIK BUDŻETU (dochody minus wydatki - nadwyżka budżetowa kwota dodatnia lub deficyt budżetowy kwota ujemna)	-5 193 931,02	2 292 673,86	-44%

Źródło: Opracowanie własne, UM Orzesze, Skarbnik Gminy

Wykonanie wydatków majątkowych

Wydatki majątkowe w 2025r. wyniosły **23 802 677,63zł** (81% realizacji planu)

Poniesione wydatki majątkowe w 2025r.:

- **na budowy/modernizacje dróg, gminnych i wewnętrznych oraz punktów przesiadkowych kwota 1 195 543,91zł** w tym na:
  - utwardzenie pobocza wzdłuż ul. Akacyjnej kwota 117 423,89zł, w tym sfinansowane z Funduszu Sołeckiego Zgoń w wysokości 48 204,20zł,
  - utwardzenia pobocza przy ul. Norwida wraz z projektem kwota 47 104,20zł, sfinansowane z Funduszu Sołeckiego Woszczyce,
  - przebudowę ul. Norwida w wysokości 117 780,17zł, sfinansowane ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji lokalnych RFIL,
  - budowę ul. Baczyńskiego za kwotę 286 054,00zł, sfinansowane ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji lokalnych RFIL,
  - przebudowę drogi bocznej ul. Starej kwota 201 050,24zł, sfinansowane ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji lokalnych RFIL,
  - przebudowę drogi bocznej ul. Szymborskiej kwota 138 776,41zł, sfinansowane ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji lokalnych RFIL,
  - wykonanie tablic informacyjnych o dofinansowaniu ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji lokalnych RFIL w wysokości 11 000zł,
  - opracowanie dokumentacji przebudowy odcinka ul. Uczniowskiej i Łącznej w wysokości 30 990,00zł,
  - opracowanie programu funkcjonalno – użytkowego przebudowy odcinka ul. 1000-lecia za kwotę 19 680,00zł celem ubiegania się o dofinansowanie,
  - opracowanie dokumentacji projektowej i uzyskanie decyzji ZRID budowy ul. Brzozowej za kwotę 68 880zł,
  - opracowanie dokumentacji projektowej i uzyskanie decyzji ZRID budowy odcinka ul. Zacisze wraz z oświetleniem za kwotę 71 340zł,
  - opracowanie dokumentacji przebudowy odcinka ul. Wyzwolenia za kwotę 10 500,00zł,

- wykonanie dokumentacji projektowej przebudowy odcinka bocznego ul. Starej za kwotę 15 990zł,
- wykonanie dokumentacji projektowej przebudowy odcinka ul. Szyborskiej za kwotę 29 520,00zł,
- opracowanie programu funkcjonalno – użytkowego oraz wniosku o dofinansowanie dotyczącego budowy punktu przesiadkowego w Jaśkowicach za kwotę 29 455,00zł,
- **na inwestycje w infrastrukturę placówek oświatowych kwota 15 461 361,01zł**
w tym:
  - 6 811 795,28zł na rozbudowę Szkoły Podstawowej nr 6 o 9 oddziałowe przedszkole wraz z infrastrukturą towarzyszącą, w tym dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych inwestycji w wysokości 6 375 000,00zł,
  - 7 162 566,14zł na rozbudowę Szkoły Podstawowej nr 3 w Zawadzie, w tym dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych inwestycji w wysokości 6 951 044,39zł,
  - 716 748,00zł na termomodernizację budynków przedszkoli w Mieście Orzesze -Przedszkole nr 3 i 7, w tym dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych inwestycji w wysokości 701 250,00zł,
  - 105 998,50 na utworzenie ekopracowni pod chmurką „Zielony zagajnik wiedzy” w SP nr 2, w tym dofinansowanie z WFOŚiGW w wysokości 69 519,42zł,
  - 122 631,00zł na wykonanie przyłącza wody na potrzeby p.poż. w budynku Szkoły Podstawowej nr 5,
  - 22 755zł na dokumentację zmiany konstrukcji dachu poddasza w Szkole Podstawowej nr 1,
  - 79 950,00 na dostawę i montaż instalacji fotowoltaicznej z magazynem energii dla Szkoły Podstawowej nr 5 oraz 2 091zł na wykonanie opinii dendrologicznej,
  - 48 093,00zł na opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego oraz 12 300,000zł na wykonanie tablic informacyjnych w ramach montażu instalacji fotowoltaicznych oraz pomp ciepła w jednostkach oświatowych z terenu Miasta Orzesze (SP 1,SP 7,SP 10, P 1),
  - 48 093,00zł na opracowanie PFU, 6 396,00zł na opinie dendrologiczne oraz 800zł na aktualizację tablic informacyjnych w ramach termomodernizacji placówek oświatowych z terenu Miasta Orzesze (SP 1,SP 7,SP 10, P 1),
  - 20 000zł na przygotowanie wniosku o dofinansowanie do projektu „Poprawa efektywności energetycznej budynku Szkoły Podstawowej nr 9 w Orzeszu”,
  - 13 624,71zł na zakup urządzenia interaktywno-edukacyjnego w ramach projektu unijnego Uniwersytet Kreatywnego Orzeszka,
  - 98 154zł na opracowanie dokumentacji projektowej w ramach projektu unijnego wymiana źródła ciepła i poprawa efektywności energetycznej Przedszkola nr 2 i Przedszkola nr 6 w Orzeszu,
  - 56 766,94zł na montaż piecy konwekcyjno-parowych w Szkole Podstawowej nr 1 i 9,
  - 21 180,60zł na montaż siłowni wraz z projektem w Szkole Podstawowej nr 6,

- 15 375,00zł na zakup urządzenia zabawowego na plac zabaw w oddziale przedszkolnym Szkoły podstawowej nr 5,
- 16 182,00 na zakup kserokopiarki i osprzętu do pieca konwekcyjnego w Przedszkolu nr 1,
- 44 872,84zł na zakup urządzeń kuchennych w ramach realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” w Szkole Podstawowej nr 5, 9 oraz 10,
- 11 989,00zł na zakup schodołazu gąsienicowego w Szkole Podstawowa nr 3,
- 22 999,00zł na zakup kabiny akustycznej w Szkole Podstawowa nr 4.

- **na udzielenie dotacji na inwestycje dotyczące zabytkowych kościołów w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków kwota 484 895,74zł w tym:**

- dla Parafii Rzymsko Katolickiej Św. Antoniego z Padwy w Orzeszu- Zgoniu na prace konserwatorskie oraz prace budowlane w kościele w wysokości 250 000,00zł, w całości sfinansowane z programu,
- dla Parafii Ewangelicko-Augsburska w Orzeszu na remont wnętrza kościoła Świętego Ducha w Orzeszu wraz z renowacją zabytkowego witraża w wysokości 234 895,74zł, w całości sfinansowane z programu,

- **na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową kwota 350 481,52zł w tym na:**

- dofinansowanie zakupu alkomatu dla Komisariatu Policji w Orzeszu kwota 1 882,00zł,
- na dofinansowanie zakupu samochodu bojowego dla Państwowej Straży Pożarnej w Mikołowie kwota 150 000,00zł,
- rozbudowę strażnicy OSP Woszczyce kwota 46 219,71zł,
- wykonanie audytu energetycznego dotyczącego modernizacji kotłowni OSP Zgoń kwota 1 200,00zł,
- udzielenie dotacji celowej dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Zawięści na dofinansowanie budowy strażnicy w wysokości 140 712,00zł,
- udzielenie dotacji celowej dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Gardawicach na dofinansowanie zakupu toru przeszkód w ramach Programu Bezpieczny Strażnik w wysokości 10 467,81zł,

- **na ochronę ludności i obronę cywilną kwota 336 465,00zł w tym na:**

- 74 725,00zł na zakup i montaż hali magazynowej, dofinansowane z budżetu państwa w wysokości 24 225,00zł,
- 132 840,00zł na zakup koparki, w całości sfinansowane z budżetu państwa w ramach zadań zleconych,
- 128 900,00zł na zakup dwóch beczkowsów, dwóch agregatów, dofinansowane z budżetu państwa w wysokości 109 565,00zł,

- **na dotacje celowe na inwestycje dla Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej kwota 2 249 926,21zł w tym na:**

- osuszenie, izolację ścian fundamentowych, iniekcje poziome ścian w budynku OSP Gardawice finansowane z Funduszu Sołeckiego Gardawice przekazano 29 766,00zł,
- wykonanie kominów wentylacyjnych w czterech budynkach mieszkalnych kwota 98 820,00zł,
- zakup dwóch pomp do przepompowni P1 i P2 przekazano 35 936,47zł,
- wykonanie płyty pod usadowienie kontenera na osady przekazano 39 959,99zł,
- na zakup wraz z montażem sondy do pomiaru ChZT na stacji zlewnej przy oczyszczalni ścieków przekazano 110 073,35zł,
- opracowanie koncepcji modernizacji istniejącej oczyszczalni ścieków wraz z oszacowaniem kosztów przekazano 62 976,00zł,
- wykonanie projektów rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej na ulicach: Witosa, Uczniowska przekazano 116 604,00zł,
- wykonanie dokumentacji związanej z budową oczyszczalni ścieków przy Szkole Podstawowej nr 3 przekazano 7 255,80zł,
- zakup dwóch samochodów asenizacyjnych przekazano 1 259 905,00zł,
- posadowienie garażu dla samochodu wyposażonego w sprzęt WUKO przekazano 59 864,10zł,
- zakup ciągnika z pługiem przekazano 244 890,00zł,
- wykonanie chodnika istniejącego przejścia do obiektu sportowego przy ul. Bukowina przekazano 55 640,00zł,
- uzupełnienie linarium na placu zabaw przy ul. Wypiańskiego przekazano 15 436,50zł,
- zakup kosiarki do koszenia boiska sportowego przekazano 12 799,00zł sfinansowane z funduszu sołeckiego Gardawice,
- budowę placu zabaw na działce nr 1639/28 mieszczącej się w Jaśkowicach przy ul. Fabrycznej przekazano 100 000,00zł,
  - **na inwestycje związane z oświetleniem ulicznym kwota 311 847,64zł**, w tym:
    - kwotę 85 202,10zł na budowę sieci oświetlenia przy ul. Małej,
    - kwotę 56 752,20zł na budowę sieci oświetlenia przy ul. Trójkątnej,
    - kwotę 157 593,34zł na budowę sieci oświetlenia przy ul. Kilińskiego, w tym dokumentację,
    - kwotę 12 300zł na dokumentację techniczną budowy oświetlenia ul. Nowa,
    - **pozostałe** w tym:
      - 10 000,00zł na nabycie działki nr 311/32 na poszerzenie ul. Drozdów,
      - 39 201,33zł na zakupu oprogramowania do ewidencji czasu pracy oraz urządzenia wielofunkcyjnego w urzędzie,
      - 33 299,99zł na zakup i montaż trzech masztów flagowych przy budynku urzędu,
      - 110 512,06zł na modernizację układu zasilania budynku urzędu celem możliwości podłączenia agregatu,

- 54 499,50zł na montaż wiaty dla agregatu,
- 342 692,76zł na realizację projektu unijnego "Poprawa Cyberbezpieczeństwa w Gminie Orzesze", zakupiono macierz, dwa serwery, urządzenia typu UTM, sześć switchów.
- 20 000,00zł na pomoc finansową dla Powiatu Mikołowskiego na dofinansowanie zakupu środka transportu dla przewozu osób niepełnosprawnych w ramach zadania "Organizacja wyjazdów integracyjno-rehabilitacyjnych oraz na dofinansowanie zakupu środka transportu dla przewozu osób niepełnosprawnych",
- 357 184,28zł na przebudowę placu zabaw zlokalizowanego przy Miejskim Żłobku w ramach programu Aktywne Place Zabaw 2025, dofinansowanie w wysokości 299 998,30zł,
- 1 846 928,49zł przeznaczono na budowę sieci kanalizacyjnej w Jaśkowicach,
- 10 000zł na sporządzenie wniosku o dofinansowanie do projektu dotyczącego zwiększenia niezależności energetycznej dla oczyszczalni ścieków,
- 70 000,00zł na wykonanie dokumentacji technicznej budowy paneli fotowoltaicznych na terenie oczyszczalni ścieków w ramach realizacji projektu unijnego European City Facility - LIFE EUCF,
- 11 685,00zł na wniosek aplikacyjny dotyczący utworzenia kompleksu przyrodniczo-rekreacyjnego w centrum miasta celem ubiegania się o dofinansowanie,
- 70 270,00zł na opracowanie dokumentacji oraz wniosku aplikacyjnego, dotyczącego projektu unijnego "Poprawa efektywności energetycznej siedziby Miejskiego Ośrodka Kultury w Orzeszu",
- 27 675,00zł na sporządzenie dokumentacji projektowej dotyczące zagospodarowania zabytkowej wieży ciśnień,
- 164 384,04zł na sporządzenie dokumentacji projektowej budowy miejskiego centrum kultury i biblioteki wraz z instalacjami (adaptacja zakupionego budynku),
- 129 870,00zł na odtworzenie pomnika Powstańców Śląskich w Orzeszu, dofinansowane z Funduszu Promocji Kultury w wysokości 76 000,00zł,
- 35 000,00zł wykonanie dokumentacji projektowej budowy pumptraku w Jaśkowicach,
- 48 204,20zł na zagospodarowanie rekreacyjne działki finansowane z funduszu sołectkiego Zawada - 30 750zł na montaż ławek na boisku w Jaśkowicach.

Wieloletnia prognoza finansowa

Wieloletnia prognoza finansowa – dane prognozowane według stanu na 23 kwietnia 2026r.

Lata	Przychody z tytułu pożyczki z WFOŚiGW, emisji obligacji, kredytu	Stan zadłużenia	Harmonogram wydatków na obsługę zadłużenia	Harmonogram spłat zadłużenia
Wykonanie 2019	0,00	1 800 000,00	59 186,15	1 117 154,88
Wykonanie 2020	7 000 000,00	7 780 000,00	123 040,65	1 020 000,00
Wykonanie 2021	1 845 864,51	8 845 864,51	86 681,66	780 000,00
Wykonanie 2022	37 152,49	8 883 017,00	445 763,40	0,00
Wykonanie 2023	5 300 000,00	13 980 000,00	694 223,83	203 017,00
Wykonanie 2024	0,00	11 540 000,00	837 442,26	2 440 000,00
Wykonanie 2025	0,00	9 045 000,00	713 680,49	2 540 000,00
Prognoza 2026	0,00	6 290 000,00	715 000,00	2 755 000,00
Prognoza 2027	5 500 000,00	8 935 000,00	468 520,00	2 855 000,00
Prognoza 2028	0,00	5 980 000,00	463 840,00	2 955 000,00
Prognoza 2029	0,00	5 020 000,00	296 920,00	960 000,00
Prognoza 2030	0,00	4 060 000,00	247 000,00	960 000,00
Prognoza 2031	0,00	3 340 000,00	197 080,00	720 000,00
Prognoza 2032	0,00	2 620 000,00	159 640,00	720 000,00
Prognoza 2033	0,00	1 900 000,00	122 200,00	720 000,00
Prognoza 2034	0,00	1 180 000,00	84 760,00	720 000,00
Prognoza 2035	0,00	460 000,00	47 320,00	720 000,00
Prognoza 2036	0,00	0,00	10 920,00	460 000,00
Prognoza 2037	0,00	0,00	0,00	0,00
Prognoza 2038	0,00	0,00	0,00	0,00
Prognoza 2039	0,00	0,00	0,00	0,00
Prognoza 2040	0,00	0,00	0,00	0,00

Źródło: Opracowanie własne, UM Orzesze, Skarbnik Gminy

Lata	Prognoza nadwyżki operacyjnej (różnica pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi)	Prognoza wskaźnika spłaty zobowiązań dłużnych	Prognoza dopuszczalnego wskaźnika spłaty zobowiązań określony w art.243 ustawy o finansach publicznych	Wypracowany /Prognoza dopuszczalny jednoroczny wskaźnika spłaty zobowiązań określony w art.243 ustawy o finansach publicznych
Wykonanie 2019	8 491 290,23	-----	-----	12,79%
Wykonanie 2020	4 348 978,98	-----	-----	9,28%
Wykonanie 2021	12 620 296,52	-----	-----	16,42%
Wykonanie 2022	4 955 356,92	-----	-----	9,67%
Wykonanie 2023	3 128 905,77	-----	-----	7,53%
Wykonanie 2024	5 622 692,81	-----	-----	6,88%
Wykonanie 2025	9 239 623,29	-----	-----	8,18%
Prognoza 2026	4 110 763,68	2,13%	10,11%	
Prognoza 2027	8 171 663,00	2,03%	8,81%	
Prognoza 2028	6 662 651,00	2,04%	8,30%	
Prognoza 2029	5 145 423,00	0,64%	6,62%	
Prognoza 2030	5 078 119,00	0,60%	5,73%	
Prognoza 2031	4 964 542,00	0,55%	5,13%	
Prognoza 2032	4 702 885,00	0,52%	4,59%	
Prognoza 2033	4 550 132,00	0,49%	3,83%	
Prognoza 2034	4 425 204,00	0,45%	3,69%	
Prognoza 2035	4 330 697,00	0,42%	3,23%	
Prognoza 2036	4 299 935,00	0,25%	2,91%	
Prognoza 2037	4 346 022,00	0,00%	2,75%	
Prognoza 2038	4 502 043,00	0,00%	2,60%	
Prognoza 2039	4 809 764,00	0,00%	2,49%	
Prognoza 2040	5 209 444,00	0,00%	2,42%	

Źródło: Opracowanie własne, UM Orzesze, Skarbnik Gminy

Realizacja Funduszu Sołeckiego

Fundusz Sołecki na 2025r. przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Sołectwo	Przedsięwzięcie	Kwota
1.	Gardawice	Osuszenie, izolacja ścian fundamentowych - iniekcje poziome ścian w budynku OSP Gardawice. Zakup kosiarki do koszenia boiska sportowego.	42 565,00zł
2.	Mościska	Szafki metalowe do szatni w Szkole Podstawowej nr 8, doposażenie sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej nr 8 w sprzęt sportowy, przegląd dmuchańca.	47 815,00zł
3.	Woszczyce	Utwardzenie pobocza przy ul. Norwida od posesji nr 9 w kierunku skrzyżowania z ul. Batorego o szerokości około 2m wraz z projektem. Uzupełnienie wyposażenia jednostki OSP Woszczyce poprzez zakup sprzętu ochrony indywidualnej i umundurowania.	48 204,20zł
4.	Zawiść	Wsparcie integracji oraz zdrowia psychicznego- zakup wyposażenia na potrzeby organizacji imprez sołeckich. Wyposażenie pokoju wyciszeń i gabinetu psychologa w Szkole Podstawowej nr 6. Wsparcie integracji mieszkańców Sołectwa Zawiść- zakup wyposażenia na potrzeby organizacji imprez sołeckich.	42 414,30zł
5.	Zazdrość	Zakup klimatyzatorów wraz z montażem do sal lekcyjnych w budynku Szkoły Podstawowej nr 5.	48 204,00zł
6.	Zgoń	Wykonanie utwardzonego pobocza wzdłuż ul. Akacjowej w kierunku ul. Turystycznej- dalszy odcinek.	48 204,20zł
7.	Zawada	Rekreacyjne zagospodarowanie działki nr 1239/40.	48 204,15zł

Zagospodarowanie Gminy

Ład przestrzenny

Wskaźniki monitorowania stanu gminy w obszarze ładu przestrzennego:

Opis wskaźnika	2025
Obszar gminy objęty obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego (odsetek procentowy gruntów objętych planem)	bez lasów – 100% z lasami – 49,84%
Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy dla nieruchomości nieobjętych planem miejscowym	0
Ilość wydanych wypisów i wyrysów z MPZP	217
Ilość wydanych informacji z MPZP	465
Ilość wydanych zaświadczeń o zgodności zamierzonego sposobu użytkowania obiektu z zapisami MPZP	8
Ilość wydanych zaświadczeń dotyczących rewitalizacji (wydawane od listopada 2025 r.)	27

Studium uwarunkowań i kierunków przestrzennego zagospodarowania gminy / Plan ogólny gminy

Ostatnia aktualizacja Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Orzesze została przyjęta Uchwałą nr XV/156/25 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 26 czerwca 2025 r. (Studium przyjęto Uchwałą Nr XV/124/11 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 17 listopada 2011 roku).

W dniu 24 września 2023 r. weszła w życie ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688). Ww. akt prawny wprowadził pojęcie planu ogólnego w miejsce studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (zwanego dalej studium), które zachowuje moc do dnia wejścia w życie ww. dokumentu strategicznego, jednak nie dłużej niż do dnia 31 czerwca 2026 r. (aktualnie procedowana jest zmiana terminu do 31 sierpnia 2026 r.).

W związku z powyższym Rada Miejska Orzesze uchwałą nr LX/738/23 z dnia 26 października 2023 r. przystąpiła do sporządzenia planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Miasta Orzesze – obecnie trwają prace nad sporządzeniem projektu planu (etap związany z uzgadnianiem i opiniowaniem projektu dokumentu).

Uszczegółowienie zasad zagospodarowania terenów następuje w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. W przypadku, gdy dla określonego terenu nie uchwalono miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, przedsięwzięcia są realizowane w drodze ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Obszar Gminy Orzesze (bez lasów) jest w 100% pokryty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Od 2025 r. obowiązują następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- 1) Uchwała nr XVI/161/25 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 28 sierpnia 2025r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu działki Nr 717/82 położonej w Orzeszu-Woszczycach przy ul. Norwida
- 2) Uchwała nr XVII/178/25 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 25 września 2025r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w Orzeszu-Jaśkowicach oraz północno-zachodniej części miasta Orzesze – etap 1

Dbając o interes mieszkańców oraz przedsiębiorców Gminy Orzesze, na dzień 31.12.2025r. prowadzono prace nad sporządzeniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Orzesze (zmiany obszarowe);
- przystąpienie do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w Orzeszu w części sołectwa Woszczyce.

Program opieki nad zabytkami

Zarządzeniem Nr VIII/204/2022 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 2 listopada 2022r. przyjęto Gminną Ewidencję Zabytków Gminy Orzesze w formie zbioru kart adresowych zabytków: obiektów kubaturowych, obiektów małej architektury, obiektów przemysłowych, obiektów zabytkowej zieleni.

Uchwałą Nr XLIX/605/22 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 24 listopada 2022r. przyjęto „Gminny program opieki nad zabytkami na terenie Miasta Orzesze na lata 2022-2025”.

Gminny Program Rewitalizacji

Uchwałą Rady Miejskiej Orzesze z dnia 23 października 2025r. wyznaczono obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Miasta Orzesze, następnie uchwałą nr XIX/211/25 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 27 listopada 2025 r. przystąpiono do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Orzesze.

Gospodarka nieruchomościami gminnymi

Obrót nieruchomościami gminnymi regulują przepisy zawarte w ustawie o gospodarce nieruchomościami i Kodeksie Cywilnym. Grunty będące własnością gminy mogą być przedmiotem sprzedaży, zamiany, zrzeczenia się, oddania w użytkowanie wieczyste, użytkowanie, trwały zarząd, dzierżawę lub najem.

Realizacja planu sprzedaży terenów mieszkaniowych stanowiących własność Miasta Orzesze w 2025r. – 837 140, 00 zł netto – 1 029 682,20 zł brutto.

Przyjęcie środków trwałych na stan mienia – grunty

W 2025 r. łącznie przyjęto 93 169,50 m² gruntów. Przyjęcie nastąpiło w wyniku:

- nabycia w drodze aktu notarialnego – umowa kupna,
- nabycia z mocy prawa na podstawie Decyzji Wojewody Śląskiego;
- nabycia z mocy prawa na rzecz Gminy Orzesze na podstawie Decyzji Burmistrza Miasta Orzesze;
- podziałów nieruchomości będących własnością Gminy Orzesze.

Likwidacje nieruchomości z zasobu gminy

W wyniku podziałów i sprzedaży w 2025r. łącznie zlikwidowano 49 723,00 m² gruntów.

Przekazanie nieruchomości zabudowanych w trwałe zarząd na rzecz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej – własność gminy

W 2025r. przekazano nieruchomości o łącznej powierzchni 15 448,00 m² na rzecz Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Orzeszu.

Wygaszenie trwałego zarządu na wniosek jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej

W 2025r. wygaszono trwałe zarząd ustanowiony na nieruchomości o łącznej powierzchni 4119 m² na wniosek Przedszkola nr 6 „Zdrowe Jagódki”, na podstawie decyzji Burmistrza Miasta Orzesze.

Infrastruktura techniczna i usługi na rzecz mieszkańców

Zaopatrzenie w wodę

Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych w Gminie Orzesze na lata 2024–2029 został opracowany przez Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Tychach Spółka Akcyjna i przyjęty Uchwałą Nr XII/124/25 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 27 marca 2025r.

Realizacja Planu w roku 2025:

I. Skargi i wnioski

Otrzymane w 2025 roku od odbiorców zgłoszenia dotyczyły głównie spadku ciśnienia w dostarczanej wodzie. Dokładna analiza wykazała, że przyczyna problemów w większości przypadków nie leżała po stronie RPWiK Tychy S. A. W sytuacji potwierdzonych awarii sieci Przedsiębiorstwo niezwłocznie podejmowało działania naprawcze.

1. Wykonano:

- 197 odbiorów częściowych przyłączy wodociągowych,
- 197 odbiorów końcowych przyłączy wodociągowych;

2. Wydano:

- 353 warunków technicznych przyłączenia do sieci wodociągowej,
- 46 uzgodnień lokalizacji przyłączy wodociągowych.

II. Awarie:

W 2025 roku na terenie Gminy Orzesze wystąpiło 111 awarii przewodów wodociągowych (sieci i przyłączy).

Przyczyny powstania awarii:

- wysoki stopień zużycia części sieci wodociągowej spowodowany długim okresem jej użytkowania,
- niekorzystna konfiguracja sieci i ukształtowanie terenu,
- szkody górnicze.

III. Kontrole zewnętrzne:

W 2025 roku w ramach monitoringu jakości wody prowadzonego przez Inspekcję Sanitarną, wykonano badanie wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, zgodnie z zatwierdzonym przez nią harmonogramem poboru prób wody na terenie Gminy Orzesze. Wyniki wykazały, że dostarczana woda odpowiada wymaganiom prawnym i normom jakości.

Kontrola wewnętrzna RPWiK Tychy S. A:

- przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach zgodnie z harmonogramem monitoringu, opracowanym na podstawie Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi zatwierdzonym przez ten organ,

- w ramach wewnętrznych badań prowadzonych przez laboratorium zakładowe Przedsiębiorstwa.

IV. Analiza jakości usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę:

1. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U.2017.2294), ocena jakości dostarczanej na terenie Gminy Orzesze wody przekazywana jest corocznie do wiadomości Burmistrza przez Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.
2. RPWiK Tychy S.A. dokonuje systematycznie wymiany wodomierzy:
  - z uwagi na termin ważności cechy legalizacyjnej urządzeń,
  - na podstawie zgłoszeń odbiorców o awarii urządzeń,
  - na podstawie stwierdzonych przez służby Przedsiębiorstwa nieprawidłowościach pracy urządzeń.

W roku 2025 zamontowano 1,409 szt. wodomierzy, w tym:

- wymienione – 1,327 szt,
- Zabudowano nowe urządzenia - 182 szt.

Gospodarka odpadami komunalnymi

Odpady w liczbach:

Liczba osób objętych systemem na dzień 31 grudnia 2025 roku	21 232 osób
Suma odebranych i zebranych odpadów komunalnych	9.847,003 Mg
Średnia ilość odpadów wytworzona przez 1 mieszkańca	448 kg
Liczba osób korzystających z ulgi z tytułu posiadania przydomowego kompostownika i kompostowania w nim bioodpadów na dzień 31 grudnia 2025 roku	2027 osób z 550 nieruchomości
Stawka miesięcznej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za 1 mieszkańca w 2025 roku (obowiązywała od 1 stycznia 2025 roku)	39,00 zł
Miesięczna ulga z tytułu posiadania przydomowego kompostownika i kompostowania w nim bioodpadów na 1 mieszkańca	2,00 zł

Źródło: Opracowanie własne, UM Orzesze, Referat Gospodarki Odpadami Komunalnymi.

Aktualne pozostają następujące uchwały i zarządzenie dotyczące gospodarki odpadami komunalnymi:

UCHWAŁY

- Uchwała nr XII/126/25 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 27 marca 2025 r. zmieniająca uchwałę w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
- Uchwała nr XII/125/25 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 27 marca 2025 r. zmieniająca uchwałę w sprawie wprowadzenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Orzesze.
- Uchwała Nr IX/91/24 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 12 grudnia 2024 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości stawki tej opłaty (stawka obowiązująca od 1 marca 2025 r.).
- Uchwała Nr V/33/24 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 29 sierpnia 2024 r. w sprawie określenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych.
- Uchwała Nr III/18/24 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 27 czerwca 2024 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Orzesze.
- Uchwała Nr III/19/24 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 27 czerwca 2024 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
- Uchwała Nr LXV/805/24 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 14 marca 2024 r. zmieniająca uchwałę w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

ZARZĄDZENIE

Zarządzenie Nr IX/63/2024 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 23 lipca 2024 r. w sprawie Regulaminu Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Orzeszu.

UMOWA NA ODBIÓR i ZAGOSPODAROWANIE ODPADÓW KOMUNALNYCH

W 2025 roku realizowano zadanie polegające na odbiorze i zagospodarowaniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych, położonych na terenie Miasta Orzesze, na mocy umów zawartych między Gminą Orzesze a Wykonawcą wyłonionym w drodze postępowania przetargowego:

- Umowa Nr WRZP.272.9.2024 na Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy w Mieście Orzesze (maj 2024 – kwiecień 2025).

- Umowa Nr WZP.272.1.2025 na Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy w Mieście Orzesze (maj 2025 – kwiecień 2027).

USŁUGA

W zamian za uiszczaną przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi zapewnia się:

- odbiór niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, popiołu, bioodpadów, papieru, szkła, metali, tworzyw sztucznych i odpadów opakowaniowych wielomateriałowych, odpadów wielkogabarytowych oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego z nieruchomości;
- odbiór odpadów w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Orzesze;
- odbiór przeterminowanych i nieużytecznych leków w wyznaczonych aptekach, zlokalizowanych na terenie Miasta Orzesze;
- odbiór większej ilości liści w ramach akcji „Jesienna zbiórka liści”;
- doposażenie nieruchomości w pojemniki i worki do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych:
  - pojemniki koloru brązowego z przeznaczeniem na bioodpady,
  - pojemniki koloru czarnego z przeznaczeniem na popiół,
  - worki (a w przypadku zabudowy wielorodzinnej pojemniki) koloru żółtego z przeznaczeniem na metale, tworzywa sztuczne i odpady opakowaniowe wielomateriałowe,
  - worki (a w przypadku zabudowy wielorodzinnej pojemniki) koloru niebieskiego z przeznaczeniem na papier,
  - worki (a w przypadku zabudowy wielorodzinnej pojemniki) koloru zielonego z przeznaczeniem na szkło,
  - worki koloru brązowego z przeznaczeniem na liście zbierane w ramach akcji „Jesienna zbiórka liści”.

PUNKT SELEKTYWNEGO ZBIERANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH

Oprócz odbiorów odpadów komunalnych bezpośrednio od mieszkańców, zbiórka odpadów odbywa się również w gminnym Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, zlokalizowanym w Orzeszu przy ul. Dworcowej 6.

Koszty utrzymania Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, w tym koszty zakupu materiałów, remontów, zużycia mediów, zarządzania, w 2025 roku wyniosły 36.816,35 zł.

Oczyszczalnia ścieków wraz z kanalizacją sanitarną

Ścieki powstające na terenie gminy Orzesze odbierane są przez oczyszczalnię ścieków w Orzeszu-Zawiści przy ul. Centralnej 242. Ścieki transportowane są w oparciu o pracę tłoczni ścieków oraz 17 przepompowni sieciowych i dodatkowe przepompownie przydomowe, stację zlewną przy ul. Gliwickiej, stację zlewną na terenie oczyszczalni ścieków oraz stację zlewną osadów z przydomowych oczyszczalni ścieków.

W 2025 roku podpisano 35 nowych umów na odbiór ścieków oraz odebrano 35 nowych przyłączy kanalizacyjnych. Wydanych zostało 170 szt. warunków na przyłączenie do sieci kanalizacyjnej.

Koszty związane z eksploatacją oczyszczalni ścieków oraz sieci kanalizacyjnej w 2025r. wynosiły 2 768 320,20 zł.

Ilość ścieków oczyszczonych w roku 2025 – 318 257,77 m³.

Oczyszczanie miasta

W celu utrzymania porządku w mieście, gmina zatrudnia pracowników własnych oraz dysponuje osobami odrabiającymi wyroki sądowe. Utrzymanie czystości w mieście obejmuje m.in. oczyszczanie chodników i skwerów z liści, błota, a w okresie zimowym odśnieżanie i usuwanie oblodzeń, opróżnianie koszy na śmieci, wywóz zebranych nieczystości, utrzymanie porządku i czystości na przystankach autobusowych, porządkowanie działek gminnych oraz przydrożnych rowów.

Koszty związane z utrzymaniem czystości w mieście w roku 2025 wynosiły 668 642,94 zł.

Drogi

I. WYDATKI INWESTYCYJNE NA DROGACH GMINNYCH W ROKU 2025

1. W roku 2025 wykonano 2 inwestycje;

1. „Przebudowa odcinka ul. Norwida w Orzeszu-Woszczycach”

polegająca na utwardzeniu pobocza od posesji nr 9 do skrzyżowania z ul. Stefana Batorego na dł. ok. 158 mb

Koszt: **167 884,37 zł**

2. „Przebudowa ul. Akacyjowej w Orzeszu-Zgoniu ” - etap IV

polegająca na utwardzeniu pobocza do skrzyżowania z ul. Turystyczną na dł. ok. 165 mb

Koszt: **117 423,89 zł**

2. Rozpoczęto realizację inwestycji wieloletniej w trybie „zaprojektuj i wybuduj” pn.; „Przebudowa odcinka ul. Wyzwolenia w Orzeszu.”

Koszt: **10 500,00 zł** zgodny z harmonogramem na rok 2025

3. Wykonano dokumentację projektową w celu realizacji zadań w latach następnych;

1. „Przebudowa odcinka ul. 1000-lecia w Orzeszu.”

Koszt : **19 680,00 zł** - dokumentacja PFU (Program Funkcjonalno-Użytkowy) w celu złożenia wniosku o dofinansowanie z RFRD.

2. „Budowa odcinka ul. Brzozowej w Orzeszu-Jaśkowicach wraz z oświetleniem.”

Koszt : 68 880,00 zł - dokumentacja projektowa wraz z uzyskaniem decyzji na realizację inwestycji drogowej ZRID

3. „Budowa odcinka ul. Zacisze w Orzeszu-Zawiści wraz z oświetleniem.”

Koszt : 71 340,00 zł - dokumentacja projektowa wraz z uzyskaniem decyzji na realizację inwestycji drogowej ZRID

4. „Przebudowa odcinka ul. Uczniowskiej w Orzeszu-Gardawicach oraz odcinka ul. Łącznej w Orzeszu-Zawiści”

Koszt: **15 990,00 zł** – dokumentacja projektowa

5. „Przebudowa odcinka ul. Uczniowskiej w Orzeszu-Gardawicach oraz odcinka ul. Łącznej w Orzeszu-Zawiści w zakresie kolidującej sieci wodociągowej”

Koszt: **15 000,00 zł** – dokumentacja projektowa

II. WYDATKI INWESTYCYJNE NA DROGACH WEWNĘTRZNYCH W ROKU 2025

1. „Przebudowa odcinka bocznego ul. Starej w Orzeszu-Mościskach.”

Koszt: **220 040,24 zł** – wykonanie nawierzchni asfaltowej na dł. ok. 100 mb wraz z zatoką do zawracania.

2. „Przebudowa odc. ul. Wisławy Szymborskiej w Orzeszu-Zazdrości.”

Koszt: **171 296,41 zł** – wykonanie nawierzchni asfaltowej na dł. ok. 216,5 mb do ul. S. Lema.

3. „Budowa drogi wewnętrznej ul. K. K. Baczyńskiego w Orzeszu- Zazdrości.”

Koszt: **312 654,00 zł** – budowa drogi o nawierzchni asfaltowej na dł. ok. 252,5 mb.

III. REMONTY NA DROGACH GMINNYCH W ROKU 2025

1. „Remont ul. Jasnej w Orzeszu.”

Koszt: **252 150,00 zł** – wymiana nawierzchni asfaltowej na dł. ok. 138,6 mb.

2. „Remont ul. Jesionki w Orzeszu-Woszczycach.”

Koszt: **170 970,00 zł** – wykonanie nawierzchni asfaltowej na dł. ok. 203 mb

IV. INWESTYCJE DROGOWE ZREALIZOWANE PRZY DOFINANSOWANIU RFIL

(RZĄDOWY FUNDUSZ INWESTYCJI LOKALNYCH)

1. „Przebudowa odcinka ul. Norwida w Orzeszu-Woszczycach” - **117 780,17 zł**
2. „Przebudowa odcinka bocznego ul. Starej w Orzeszu-Mościskach.” - **201 050,24 zł**
3. „Przebudowa odc. ul. Wisławy Szymborskiej w Orzeszu-Zazdrości.” - **138 776,41 zł**
4. „Budowa drogi wewn. ul. K. K. Baczyńskiego w Orzeszu-Zazdrości.” - **286 054,00 zł**

V. DOFINANSOWANIE UZYSKANE W RAMACH RFRD

(RZĄDOWY FUNDUSZ ROZWOJU DRÓG na rok 2025)

1. „Przebudowa odcinka ul. Wyzwolenia w Orzeszu.”

Realizacja inwestycji w trybie „zaprojektuj i wybuduj” jest planowana na lata 2025-2028. pozyskano dofinansowanie z RFRD w wysokości: **2 113 720,00 zł**

VI. INWESTYCJE DROGOWE ZREALIZOWANE PRZY DOFINANSOWANIU Z FUNDUSZY SOŁECKICH W ROKU 2025

1. „Przebudowa odcinka ul. Norwida w Orzeszu-Woszczycach”

dofinansowanie ze środków Funduszu Sołeckiego Woszczyce – **47 104,20 zł**

2. „Przebudowa ul. Akacyjowej w Orzeszu-Zgoniu ” - etap IV

dofinansowanie ze środków Funduszu Sołeckiego Zgoń – **48 204,20 zł**

Podsumowując zrealizowano budowę, przebudowę lub remont 7 odcinków dróg gminnych i wewnętrznych oraz uzyskano dofinansowania z funduszy: POLSKI ŁAD, RFIL, RFRD oraz Funduszy Sołeckich w wysokości: **2 952 689,22 zł** łącznie.

Inwestycje dotyczące obiektów o charakterze edukacyjnym, kulturalnym, sportowym i rekreacyjnym

„Rozbudowa budynku Szkoły Podstawowej nr 3 w Orzeszu-Zawadzie”

Koszt zadania: 8 705 588,03 zł

Dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład w kwocie: 6 951 044,39 zł.

„Termomodernizacja budynku oraz montaż paneli fotowoltaicznych na dachu Przedszkola nr 3 w Orzeszu-Zawadzie”

Koszt zadania: 753 659,00 zł

Dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład w kwocie: 570 325,00 zł.

„Termomodernizacja budynku oraz montaż paneli fotowoltaicznych na dachu Przedszkola nr 7 w Orzeszu-Gardawicach”

Koszt zadania: 1 063 205,81 zł

Dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład w kwocie : 832 175,00 zł.

„Rozbudowa Szkoły Podstawowej Nr 6 w Orzeszu-Zawiści o 9 oddziałowe przedszkole wraz z infrastrukturą towarzyszącą”

Koszt zadania: 19 692 369,53 zł

Dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład w kwocie: 12 750 000,00 zł.

„Odtworzenie Pomnika Powstańców Śląskich w Orzeszu”
Koszt zadania: 129 870,00 zł

Dofinansowanie ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w kwocie: 76 000,00 zł.

„Rekreacyjne zagospodarowanie działki nr 1239/40 w Orzeszu Zawadzie”
Koszt zadania: 48 204,15 zł

Zadanie dofinansowane ze środków Funduszu Sołectkiego.

Oświetlenie ulic

Inwestycje wykonane w 2025 r. dot. oświetlenia ulicznego przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Nazwa inwestycji	Liczba zrealizowanych punktów świetlnych LED	Kwota [zł]
1.	Budowa sieci (linii) oświetlenia ulicznego w ciągu ul. Małej w Orzeszu	3	ogólny koszt inwestycji: 92 213,10 zł
2.	Budowa sieci (linii) oświetlenia ulicznego w ciągu ul. Trójkątnej w Orzeszu-Zawadzie	2	ogólny koszt inwestycji: 61 426,20 zł
3.	Budowa sieci (linii) oświetlenia ulicznego w ciągu ul. Kilińskiego w Orzeszu	21	ogólny koszt inwestycji: 157 593,34 zł

Targowisko miejskie – utrzymanie

Na terenie miasta przy ul. Św. Wawrzyńca funkcjonuje targowisko do prowadzenia handlu, którego zarządcą jest Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej. ZGKiM pobiera od wszystkich podmiotów gospodarczych opłatę targową ustaloną przez Radę Miasta. Utrzymanie targowiska obejmuje takie prace, jak pobieranie opłat targowych, pobieranie opłat za korzystanie z urządzeń targowych, utrzymanie czystości, usługi remontowe, zużycie mediów.

Koszty utrzymania targowiska w 2025 roku wynosiły 157 320,48 zł.

Centrum przesiadkowe – utrzymanie

Centrum przesiadkowe przy ul. Dworcowej to miejsce umożliwiające szybką i wygodną zmianę środka transportu wyposażone w niezbędną dla obsługi podróżnych infrastrukturę. Ma za zadanie usprawnić obsługę pasażerów dojeżdżających do pracy, szkół i uczelni komunikacją publiczną. W ramach inwestycji powstały: parking (z 54 miejscami postojowymi, w tym dwoma dla osób niepełnosprawnych), wiata rowerowa, samoobsługowa stacja naprawy rowerów, punkt ładowania samochodów elektrycznych, dwie zatoki autobusowe, wiaty przystankowe oraz smart ławki.

Do kosztów utrzymania wliczane są koszty prowadzenia centrum przesiadkowego, część wynagrodzeń pracowniczych, obsługa stacji ładowania pojazdów, montaż tablic informacyjnych, usługi remontowe, przeglądy, zużycie mediów itp.

Koszty utrzymania, zarządzania i remontów centrum przesiadkowego w 2025 roku wynosiły 65 463,22 zł.

Utrzymanie zieleni miejskiej

Orzesze jest miejscem bogatym w tereny zielone. Do utrzymania terenów zielonych wyznaczeni są pracownicy zatrudnieni przez ZGKiM oraz firmy zewnętrzne. Zajmują się oni m.in. koszeniem traw, wycinką i zrąbkowaniem samosiejek oraz drzew i krzewów, utrzymaniem rabat kwiatowych i terenów zielonych.

Koszty utrzymania zieleni miejskiej w roku 2025 wynosiły 294 095,51 zł.

Gospodarka mieszkaniowa i gospodarowanie lokalami użytkowymi

Zadaniem gminy jest zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych gospodarstw domowych o niskich dochodach, poprzez zapewnienie lokali komunalnych i socjalnych oraz ochronę przed bezdomnością. Zarządzaniem budynkami użytkowymi i mieszkalnymi zajmuje się Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Orzeszu.

W chwili obecnej ZGKiM w Orzeszu zarządza 23 zamieszkałymi budynkami, w tym jednym budynkiem Wspólnoty Mieszkaniowej, gdzie łącznie znajdują się 163 lokale mieszkalne, a także 3 budynkami wyłączonymi z eksploatacji (Wiosny Ludów 8, Cegielniana 14, Żorska 99). W zasobach lokalowych na dzień 31.12.2025 znajdują 32 lokale socjalne, 1 lokal tymczasowy oraz 1 mieszkanie wspomagane.

Do podstawowych zadań gminy w ramach gospodarki mieszkaniowej i gospodarowania lokalami użytkowymi należą: zarządzanie nieruchomościami, utrzymywanie budynku w stanie pozwalającym na bezpieczne użytkowanie poprzez wykonywanie robót remontowych ogólnobudowlanych, usuwanie awarii, wywóz śmieci i fekalii, zakup opału, zapewnienie usług kominiarskich, przeglądów okresowych, itp.

Koszty związane z utrzymaniem, zarządzaniem i remontami budynków komunalnych wynosiły w 2025 roku 1 528 875,31 zł.

Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy

Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Miasta Orzesze na lata 2025-2029 został przyjęty Uchwałą Nr IX/92/24 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 12 grudnia 2024r.

Ogólna liczba lokali w mieszkaniowym zasobie w porównaniu do danych zawartych w Programie uległa zmniejszeniu z uwagi na wyłączenie z użytkowania budynków: Cegielniana 14, Źorska 99, Wiosny Ludów 8, które ze względu na zły stan techniczny i bardzo wysokie koszty remontu przeznaczone będą do wyburzenia lub sprzedaży.

Zestawienie wielkości mieszkaniowego zasobu Gminy Orzesze administrowanego przez ZGKiM w Orzeszu przedstawia tabela (nie ujęto lokali w budynkach wyłączonych z eksploatacji).

Administrator	Liczba budynków	Liczba lokali ogółem - powierzchnia użytkowa	Liczba lokali mieszkalnych - powierzchnia użytkowa	Liczba lokali socjalnych - powierzchnia użytkowa
Stan na 31.12.2025r.				
Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Orzeszu	23	163 pow. 6857,24 m ² w tym 4 lokale wspólnota mieszkaniowa	129 pow. 5770,42 m ²	32 pow. 1012,41 m ² w tym:
				1 pom. tymczasowe pow. 19,61 m ² 1 mieszkanie wspomagane pow. 54,80 m ²

Źródło: opracowanie własne, Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej

Ogólna powierzchnia lokali uległa zmniejszeniu ze względu na dokonane pomiary i aktualizację danych.

Środowisko

Plan gospodarki niskoemisyjnej

„Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Orzesze” na lata 2021–2027 przyjęty został Uchwałą Nr XXVII/321/20 Rady Miejskiej Orzesze z dn. 10 grudnia 2020r.

Program ochrony środowiska

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Orzesze został przyjęty Uchwałą Nr VIII/72/24 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 28 listopada 2024r.

Utrzymanie rowów melioracyjnych

Łącznie na bieżące utrzymanie rowów w 2025 r. wydatkowano kwotę **149 975 zł**:

1) Orzesze

- Rów melioracyjny od ul. Bukowina do ul. Kościuszki		
- ręczne czyszczenie	340 mb	kwota 5 000,00 zł
- Rów melioracyjny od ul. Wiosny Ludów do ul. Kwiatowej		
- ręczne czyszczenie	305 mb	kwota 4 500,00 zł
	-----	
	645 mb	kwota 9 500,00 zł

2) Jaśkowice

- Rów melioracyjny od ul. Rajcy do ściany lasu		
- ręczne czyszczenie	160 mb	kwota 2 500,00 zł

3) Królówka

- Rów melioracyjny od działki nr 570/109 przy ul. Pisarka do Potoku Woszczyckiego		
- ręczne czyszczenie	560 mb	kwota 7 500,00 zł

4) Mościska

- Rów melioracyjny od ul. Masztowej do ujścia do rowu głównego biegnącego przy skrzyżowaniu ul. Majakowskiego z ul. Starą		
- mechaniczne czyszczenie	520 mb	kwota 14 560,00 zł

5) Zawada

- Rów melioracyjny od ul. Polnej do przepustu przy ul. Żorskiej

- ręczne czyszczenie 370 mb kwota 7 000,00 zł

- Rów melioracyjny od ul. Wyzwolenia, wzdłuż ul. Wiejskiej do stawu przy ul. Dębowej

- ręczne czyszczenie 1 210 mb kwota 18 000,00 zł

- Udrożnienie rowu ul. Krasickiego - kwota 700,00 zł

-----
1 580 mb kwota 25 700,00 zł

6) Zawiść

- Rów melioracyjny od ul. Mikołowskiej (przy nr 152) do ujścia do rzeki Gostynki

- mechaniczne czyszczenie 770 mb kwota 22 330,00 zł

- Rów melioracyjny od ul. Zacisze do rowu głównego biegnącego pomiędzy ul. Zacisze i ul. Mikołowską

- mechaniczne czyszczenie 335 mb kwota 9 715,00 zł

- Rów melioracyjny od ul. Chopina do ul. Mikołowskiej

- mechaniczne czyszczenie 880 mb kwota 25 520,00 zł

- Rów melioracyjny w Zawiści od granic działki nr 152/56 przy ul. Odrodzenia 51 do ul. Zacisze

- mechaniczne czyszczenie 575 mb kwota 20 000,00 zł

-----
2 560 mb kwota 77 565,00 zł

7) Woszczyce

- Rów melioracyjny od ul. Palowickiej do ul. Asnyka

- ręczne czyszczenie 275 mb kwota 3 800,00 zł

8) Zgoń

- Rów melioracyjny od ul. Gostyńskiej (biegnący w granicy działek nr 361/37, 375/37 i 376/37) do granic Gminy Orzesze

- ręczne czyszczenie 280 mb kwota 3 850,00 zł

9) Gardawice

– Rów melioracyjny w Gardawicach, działka nr 146/33, od skrzyżowania z ul. Wojska Polskiego wzdłuż pasa drogowego ul. Kilińskiego

- w ramach bieżącego utrzymania przeprowadzono wykaszanie skarp wraz z poboczami oraz wycinkę drzew i zakrzaczeń w rozumieniu ustawy z dnia 16.04.2004 r. o ochronie przyrody, które nie wymagają uzyskania zezwolenia na wycinkę, wraz ze zrębkowaniem gałęzi

425 mb

kwota 5 000,00 zł

„Usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest w Orzeszu”

W 2025 r. w programie usuwania azbestu z terenu miasta usunięto i unieszkodliwiono 130 ton azbestu.

Środki WFOŚiGW w Katowicach:	48 877,50
Inne środki (wkład własny mieszkańców)	24 976,51
Razem:	73 854,01

Projekty dofinansowane ze źródeł zewnętrznych

Złożony został wniosek o dofinansowanie pn.: „Energetyka odnawialna dla mieszkańców Orzesza” w ramach Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 (Fundusz na Rzecz Sprawiedliwej Transformacji), Działanie 10.06 Rozwój energetyki rozproszonej opartej o odnawialne źródła energii.

Złożony został wniosek o dofinansowanie pn.: „Zwiększenie niezależności energetycznej dla oczyszczalni ścieków w Orzeszu” w ramach Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 (Fundusz na Rzecz Sprawiedliwej Transformacji), Działanie 10.06 Rozwój energetyki rozproszonej opartej o odnawialne źródła energii.

Rozpoczęto przygotowania do opracowania „Miejskiego Planu Adaptacji do Zmian Klimatu dla Miasta Orzesze”. Złożono wniosek o dofinansowanie na sporządzenie przedmiotowego planu ze środków zewnętrznych.

Pomniki przyrody

Ustanowiono pomnik przyrody - dąb szypułkowy (*Quercus robur*) o obwodzie spełniającym kryteria pomnika przyrody, który zajmuje szczególne miejsce obok budynku starego dworca kolejowego w Orzeszu - Jaśkowicach. Drzewo składa się z jednego pnia, którego obwód mierzony na wysokości 130 cm wynosi 426 cm. W drodze ankiety mieszkańcy nadali mu nazwę „FRYDERYK”

Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Orzesze

Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Orzesze na rok 2025 został przyjęty Uchwałą Nr XI/108/25 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 19 lutego 2025r.

Celem Programu jest zapewnienie opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganie bezdomności zwierząt na terenie Miasta Orzesze na rok 2025, a w szczególności: zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt, opieka nad wolno żyjącymi kotami w tym ich dokarmianie, odławianie bezdomnych zwierząt, obowiązkowa sterylizacja lub kastracja zwierząt w schronisku dla zwierząt, poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt, usypianie ślepych miotów, wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich, zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

Realizacja Programu w 2025r.:

Podmioty, z którymi Miasto Orzesze zawarło umowy na 2025 rok w celu realizacji programu to:

1. **POLVET HEALTHCARE TEODOROWSKI Spółka jawna** – Przychodnia Weterynaryjna, ul. Powstańców 7 w Orzeszu - przedmiot umowy: utrzymanie całodobowej gotowości i wykonywanie usług polegających na zapobieganiu bezdomności zwierząt i zapewnieniu opieki bezdomnym zwierzętom oraz wolno żyjącym kotom z terenu Miasta Orzesze. Zakres umowy:
  - a. zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt;
  - b. odławianie, badanie i poddanie chorych lub rannych zwierząt bezdomnych oraz wolno żyjących kotów niezbędnym zabiegom oraz pozostawienie w lecznicy do czasu możliwości przewiezienia do schroniska lub wypuszczenia na wolność;
  - c. poddanie eutanazji bezdomnych zwierząt lub kotów wolno żyjących oraz przekazanie do utylizacji zwłok zwierzęcych w sytuacji:
    - gdy zwierzę nie rokuje na powrót do zdrowia;
    - podjęcia leczenia, tj. poddania niezbędnym zabiegom, zakończonych jednak koniecznością poddania eutanazji;
  - d. odławianie i usypianie ślepych miotów zwierząt;
  - e. wykonywanie zabiegów sterylizacji i kastracji kotów wolno żyjących;
  - f. obserwacja bezdomnych zwierząt w kierunku wścieklizny oraz podanie po zakończonej obserwacji szczepień przeciw wściekliźnie;
  - g. całodobowa gotowość do podjęcia ww. działań.

Do 31 grudnia 2025r. zostały wykonane przez pracowników Przychodni Weterynaryjnej następujące interwencje:

- wykonano 29 zabiegów sterylizacji oraz 10 zabiegów kastracji kotów wolno żyjących;
- wykonano 3 zabiegi eutanazji;

- 6 interwencji – odłowienie, badanie zwierzęcia oraz udzielenie pomocy;
- 1 interwencja – usypianie ślepego miotu kotów.

Poniesiony koszt ww. usług realizowanych na podstawie zawartej umowy wyniósł do dnia 31 grudnia 2025r.: 36.384,12 zł.

2. Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami „FAUNA” przy ul. Bujoczka 2 w Rudzie Śląskiej –

Przedmiot pierwszej umowy: utrzymanie całodobowej gotowości i wykonywanie usług polegających na zapobieganiu bezdomności zwierząt i zapewnieniu opieki bezdomnym zwierzętom z terenu Miasta Orzesze. Zakres umowy: odławianie i przewóz do schroniska TOZ „FAUNA” w Rudzie Śląskiej bezdomnych zwierząt (dotyczy również zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt).

Do 31 grudnia 2025r. z terenu Miasta Orzesze odłowiono 18 psów oraz 21 kotów. Dodatkowo 8 psów zostało odebranych przez właścicieli przed odwiezieniem ich do schroniska. Ponadto 2 interwencje dotyczyły sytuacji, gdy po przybyciu na wskazane w zgłoszeniu miejsce, w celu odłowienia bezdomnego zwierzęcia okazało się, że zwierzę uciekło lub podmiot zgłaszający wskazał błędną lokalizację; 1 interwencja dotyczyła psa po wypadku (zwierzę padło przed podjęciem).

Poniesiony koszt ww. usług realizowanych na podstawie zawartej umowy wyniósł do dnia 31 grudnia 2025r.: 20.900,00 zł.

Przedmiot drugiej umowy: zapobieganie bezdomności zwierząt i zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom poprzez utrzymanie całodobowej gotowości i przyjmowanie bezdomnych zwierząt z terenu Miasta Orzesze do schroniska oraz zapewnienie im dożywotniej opieki w schronisku lub przekazanie ich do adopcji.

Zakres umowy:

- zapewnienie bezpiecznym zwierzętom z terenu Miasta Orzesze całodobowej opieki w schronisku dla zwierząt zgodnie z przepisami ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o ochronie zwierząt (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 1580 z późn. zm.);
- prowadzenie obserwacji nowoprzyjętych zwierząt w okresie kwarantanny;
- kompleksowa opieka nad zwierzętami przebywającymi w schronisku;
- zapewnienie pożywienia, artykułów sanitarnych oraz opieki dla zwierząt przebywających w schronisku;
- zagwarantowanie stałej opieki weterynaryjnej nad zwierzętami w schronisku w zakresie kontroli stanu zdrowia, leczenia i profilaktyki;
- obligatoryjna sterylizacja albo kastracja zwierząt po okresie kwarantanny;
- poszukiwanie nowych właścicieli dla bezdomnych zwierząt z terenu Miasta Orzesze przebywających w schronisku, a w przypadku ich znalezienia zawieranie umów adopcyjnych;
- znakowanie odłowionych psów (czipowanie wraz z rejestracją w bazie danych).

- i. prowadzenie wykazu zwierząt przyjętych do schroniska z terenu Miasta Orzesze, zawierającego dane o których mowa w § 6 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt (Dz. U. z 2022r. Poz. 175 z późn. zm.);
- j. przedstawianie Zleceniodawcy miesięcznych raportów zawierających dane dotyczące:
  - liczby zwierząt przebywających w schronisku;
  - liczby zwierząt przyjętych do schroniska;
  - liczby zwierząt oddanych do adopcji;
  - liczby zwierząt odebranych przez właścicieli,
  - liczby zwierząt poddanych eutanazji,
  - liczby zwierząt poddanych sterylizacji i kastracji.

Do 31 grudnia 2025r. do TOZ „FAUNA” trafiło: 17 psów (z czego 8 psów zostało odebranych przez właścicieli) oraz 20 kotów (z czego: 2 koty zostały odebrane przez właściciela; 1 kot, którego właściciel zrzekł się, z uwagi na zły stan zdrowia został poddany eutanazji).

Różnica między ilością zwierząt odłowionych a przyjętych do schroniska wynika z faktu, że 1 kot oraz 1 pies zostały odebrane przez właścicieli bezpośrednio z Kliniki Weterynaryjnej na Giszowcu (po odłowieniu, ale jeszcze przed umieszczeniem w schronisku).

Poniesiony koszt ww. usług realizowanych na podstawie zawartej umowy wyniósł do dnia 31 grudnia 2025r.: 28.750,00 zł.

Ponadto w 2025r. zakupiono karmę dla kotów wolno żyjących w kwocie 994,62 zł. W ramach realizacji programu zabezpieczono również w budżecie gminy środki w kwocie 1.000,00zł na ewentualne zapewnienie miejsca i opieki w gospodarstwie rolnym dla zwierząt gospodarskich.

Poza działaniami wynikającymi z realizacji programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt, Miasto Orzesze zawarło na rok 2025 umowę z **Panem Jackiem Wąsińskim** prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą **JACEK WĄSIŃSKI „LEŚNE POGOTOWIE”** w Mikołowie na utrzymanie całodobowej gotowości i wykonywanie usług polegających na zapewnieniu opieki chorym lub rannym wolno żyjącym (dzikim) zwierzętom (za wyjątkiem wolno żyjących kotów) z terenu Miasta Orzesze, w tym udziału w interwencjach dotyczących zdarzeń drogowych z ww. zwierzętami.

Poniesiony koszt ww. usług realizowanych na podstawie zawartej umowy wyniósł do dnia 31.12.2025r.: 16.999,96 zł.

Oświata i edukacja

Szczegółowe dane dotyczące funkcjonowania oświaty w Gminie Orzesze przedstawia Raport o stanie realizacji zadań oświatowych za rok szkolny 2024/2025, przedstawiony na XVIII/25 Sesji Rady Miejskiej Orzesze w dn. 23.10.2025r., zgodnie z art.11 ustawy Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1043 z późn. zm.).

Sieć szkół i infrastruktura

Ze względu na rozległą powierzchnię Orzesze ma rozbudowaną infrastrukturę oświatową.

W gminie funkcjonuje (wg stanu na dzień 30.09.2024r.):

- **5 samodzielnych przedszkoli – łączna liczba wychowanków – 550:**
  - Przedszkole nr 1 z Oddziałem Integrycyjnym w Orzeszu – 116 wychowanków,
  - Przedszkole nr 2 w Centrum – 125 wychowanków,
  - Przedszkole nr 3 w Zawadzie – 93 wychowanków,
  - Przedszkole nr 6 w Zawiaści – 116 wychowanków,
  - Przedszkole nr 7 w Gardawicach – 100 wychowanków.
- **5 oddz. przedszkolnych w szkołach podstawowych – liczba wychowanków – 338:**
  - oddział przedszkolny przy SP4 w Jaśkowicach – 138 wychowanków,
  - oddział przedszkolny przy SP5 w Zazdrości – 50 wychowanków,
  - oddział przedszkolny przy SP8 w Mościskach – 50 wychowanków,
  - oddział przedszkolny przy SP9 w Zgoniu – 50 wychowanków,
  - oddział przedszkolny przy SP10 w Woszczykach – 50 wychowanków.
- **10 szkół podstawowych – łączna liczba uczniów – 2307:**
  - SP 1 Centrum – 275 uczniów,
  - SP 2 Centrum – 337 uczniów,
  - SP 3 Zawada – 264 uczniów,
  - SP 4 Jaśkowice – 272 uczniów,
  - SP 5 Zazdrość – 158 uczniów,
  - SP 6 Zawiaść – 238 uczniów,
  - SP 7 Gardawice – 250 uczniów,
  - SP 8 Mościska – 179 uczniów,
  - SP 9 Zgoń – 166 uczniów,
  - SP 10 Woszczyce – 168 uczniów.

- **3 przedszkola niepubliczne:**

- Domowe Przedszkole „Piccolo”

- Niepubliczne Przedszkole Akademia Malucha „Zaczarowana Kraina”

- Niepubliczne Przedszkole im. Kubusia Puchatka

Finansowanie zadań oświatowych za rok 2025

Wydatki na oświatę – budżet miasta ogółem

Budżet ogółem*   161 554 642,83 zł

Wydatki   75 834 897,12 zł

* budżet pomniejszony o pozyskane środki unijne

Zatrudnienie w szkołach i przedszkolach na rok szkolny 2024/2025

Stan zatrudnienia na dany rok szkolny wynika z zatwierdzonej przez organ prowadzący organizacji roku szkolnego.

Łączna liczba osób zatrudnionych na stanowiskach pedagogicznych – 383 osób w tym:

- nauczyciele pełnozatrudnieni – 272 osób;
- nauczyciele niepełnozatrudnieni – 143 osoby.

Łączna liczba zatrudnionych na stanowiskach niepedagogicznych (administracja i obsługa): 174,13 etatów na dzień 30.09.2024r.

Łączna liczba zatrudnionych pomocy nauczyciela z kształcenia specjalnego wynosi 27,68 etatów na dzień 30.09.2024r.

Łączna liczba nauczycieli współorganizujących proces kształcenia wynosi 6,3 etatów na dzień 30.09.2024r.

Lokalny program wspierania edukacji uzdolnionych uczniów z terenu Gminy Orzesze

Lokalny program wspierania edukacji uzdolnionych uczniów z terenu Gminy Orzesze został przyjęty Uchwałą Nr IV/50/19 RADY MIEJSKIEJ ORZESZE z dnia 24 stycznia 2019r. Program zakłada tworzenie i rozwój ekonomicznych warunków edukacyjnych poprzez pomoc materialną udzielaną uzdolnionym dzieciom i młodzieży.

Liczba przyznanych stypendiów w roku szkolnym 2024/2025 - 110 na łączną kwotę 73.200,00 zł.

Nagrody sportowe

Zgodnie z Uchwałą Nr XXIX/345/21 Rady Miejskiej Orzesze z dn. 25 lutego 2021r. w sprawie określenia zasad i trybu przyznawania i pozbawiania oraz rodzaju i wysokości nagród i wyróżnień dla osób fizycznych za osiągnięte wyniki sportowe, w 2025r. przyznano 42 nagrody za osiągnięcia sportowe w 2024r. na łączną kwotę 37.550,00 zł.

Wykaz prac remontowych i inwestycyjnych - placówki oświatowe rok 2025

Lp.	Placówka	Opis zadania	Kwota brutto	Kwota brutto
1.	SP1	Wymiana okładziny z płytek w pomieszczeniu szatni w SP1	12 053,30	13 163,66
2.		Wykonanie instalacji pod piec konwekcyjno-parowy	1 110,36	
3.	SP2	Remont dachu	83 299,29	88 899,29
4.		Zakup i montaż systemu automatycznego zamykania drzwi wraz z rozbudowaniem monitoringu wizyjnego	5 600,00	
5.	SP3	Usunięcie awarii kanalizacji	12 073,32	83 867,02
6.		Malowanie korytarzy SP3 w Orzeszu	53 343,70	
7.		Wykonanie balustrad - klatka schodowa	18 450,00	
8.	SP4	Naprawa kanalizacji sanitarnej	15 608,70	103 483,66
9.		Remont nawierzchni boiska zewnętrznego	23 517,60	
10.		Wykonanie remontu łazienki na I piętrze wraz z instalacją elektryczną	62 857,36	
11.		Naprawa rynien dachowych	1 500,00	
12.	SP5	Remont dachu przed montażem paneli fotowoltaicznych	53 748,54	149 047,04
13.		Zakup i montaż wykładziny Tarkett - zielona pracownia "Kraina Wiedzy"	13 038,00	
14.		Zakup klimatyzatorów wraz z montażem do sal lekcyjnych - Fundusz Sołecki	48 204,00	
15.		Wymiana drzwi zewnętrznych do oddziału przedszkolnego	11 000,00	
16.		Remont wentylacji w kuchni SP 5	14 206,50	
17.		Malowanie Sali nr 5 w SP 5 zielona pracownia "Kraina wiedzy"	8 850,00	
18.	SP6	Prace remontowe w budynku szkoły wraz z instalacją elektryczną	38 950,99	68 308,82
19.		Wykonanie ogrodzenia przy szkole	3 393,73	

20.		Wykonanie wentylacji w piwnicy	4 858,50	
21.		Montaż siłowni zewnętrznej	18 105,60	
22.		Wykonanie ogrodzenia przy szkole - ogród sensoryczny	3 000,00	
23.	SP7	Remont pomieszczeń w szkole - łazienki na parterze, pokoju nauczycielskiego, magazynku w-fistów, gabinetu pielęgniarstwa	37 705,65	69 179,65
24.		Wydzielenie pomieszczenia na klatkę schodową	5 890,00	
25.		Wykonanie balustrad - klatka schodowa	25 584,00	
26.	SP8	Remont ściany na sali gimnastycznej	12 804,68	117 061,87
27.		Naprawa piłkochwyłów na boisku	1 574,40	
28.		Naprawa podbitki dachowej	1 000,00	
29.		Malowanie sali gimnastycznej	22 000,00	
30.		Naprawa izolacji przeciwwilgociowej ściany Sali gimnastycznej	17 372,73	
31.		Przebudowa instalacji ciepłej wody na parterze szkoły	13 303,38	
32.		Remont klasy nr 2 - sala komputerowa wraz z przebudową instalacji elektrycznej	38 896,68	
33.		Remont ciekącego dachu	8 610,00	
34.		Naprawa rynien dachowych	1 500,00	
35.	SP9	Remont sekretariatu	9 186,87	67 179,69
36.		Remont kuchni w ramach programu "Posiłek w szkole i w domu"	52 076,43	
37.		Remont instalacji elektrycznej kuchni w ramach programu "Posiłek w szkole i w domu"	5 916,39	
38.	SP10	Remont posadzki w pomieszczeniach piwnicy w szkole	22 826,32	122 580,23
39.		Remont kuchni w ramach Programu "Posiłek w szkole i w domu"	26 338,33	
40.		Remont instalacji elektrycznej w ramach Programu "Posiłek w szkole i w domu"	6 892,15	
41.		Remont sekretariatu wraz z instalacją elektryczną	39 523,43	
42.		Remont ogrodzenia przy SP 10 w Orzeszu	27 000,00	

RAZEM SZKOŁY PODSTAWOWE			882 770,93	882 770,93
1.	P1	Wymiana dwóch pionów wraz z przyłączeniem łazienek oraz roboty towarzyszące	5 166,00	5 166,00
2.	P3	Remont łazienki dla personelu	24 231,00	24 231,00
3.	P7	Remont łazienki	11 562,00	70 141,26
4.		Wykonanie ścianki działowej	4 280,00	
5.		Remont nawierzchni parkietu w sali zabaw	15 498,00	
6.		Remont sali (malowanie i tapetowanie ścian)	18 666,48	
7.		Rozdział instalacji elektrycznej	9 859,78	
8.		Zakup klimatyzatora wraz z montażem	10 275,00	
9.	żłobek	Montaż kratki wentylacyjnych mechanicznych w łazienkach dzieci	3 200,00	86 215,98
10.		Remont dachu	25 830,00	
11.		Przebudowa placu zabaw zlokalizowanego przy Miejskim Żłobku w Orzeszu w ramach programu "Aktywne Place Zabaw 2025" (wartość zadania 357.184,28 zł - kwota przyznanego dofinansowania 299.998,30zł)	57 185,98	
RAZEM PRZEDSZKOLA I ŻŁOBEK			185 754,24	185 754,24
SUMA WSZYSTKICH REMONTÓW			1 068 525,17	1 068 525,17

Źródło: opracowanie własne, Wydział Edukacji, UM Orzesze

Polityka społeczna

Polityka społeczna Miasta Orzesze ma na celu: zaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych, wyrównywanie szans oraz podnoszenie poziomu życia mieszkańców.

1. W ramach pomocy społecznej świadczone są:

- a. świadczenia materialne: zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe (świadczenia pieniężne),
- b. świadczenia w naturze, np. posiłki, artykuły żywnościowe, spotkania okolicznościowe osób samotnych, dożywianie,
- c. usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze,
- d. działania na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym, poradnictwo i interwencja w rodzinach, w których występują dysfunkcje.
- e. programy ze środków zewnętrznych umożliwiające wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami, ich opiekunów, seniorów.

2. Stypendia dla uczniów z rodzin w trudnej sytuacji materialnej:

w roku 2025 – wsparcie uzyskało 2 uczniów; kwota 72,48 zł.

3. Dodatki mieszkaniowe:

w 2025 roku – 50 gospodarstw domowych; kwota: 128.719,52 zł.

4. Dodatki energetyczne:

w 2025 roku – nie wypłacano.

5. Asystenci rodziny pracowali w roku 2025 z 23 rodzinami.

6. Wychowanie w trzeźwości i przeciwdziałanie alkoholizmowi polega na:

- wspieraniu osób i rodzin z problemami alkoholowymi,
- współpracy z Punktem Konsultacyjnym w zakresie poradnictwa i konsultacji,
- współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Konsultant ds. uzależnień objął pomocą 36 osób, przeprowadził 130 konsultacji, psycholog udzielił pomocy 64 osobom poprzez 156 porad.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Orzesze

Dokumentem scalającym zadania w dziedzinie pomocy społecznej dla mieszkańców jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Orzesze na lata 2023-2027, która została przyjęta Uchwałą Nr L/623/22 Rady Miejskiej Orzesze z dn. 15 grudnia 2022 r.

Realizacja Strategii w 2025 r.:

1) obszar interwencji – bezdomność:

a. zapewniono 10 osobom bezdomnym pobyt w schronisku (10 mężczyzn);

b. zapewniono bezdomnym mężczyznom miejsce w schronisku z usługami opiekuńczymi – 2 mężczyzn;

c. przyznano 10 świadczeń 3 rodzinom na łączną kwotę 2355,46 zł na utrzymanie mieszkania, aby zapobiec jego utracie z powodu zadłużenia;

d. pokryto koszty pobytu bezdomnych w schroniskach na sumę 64.350,00 zł.

2) obszar interwencji – bezrobocie:

a. prace społecznie – użyteczne – na podstawie umowy zawartej pomiędzy Miastem Orzesze a Powiatowym Urzędem Pracy w Mikołowie były realizowane w Zakładzie Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Orzeszu od lutego 2025 roku przez 8 osób bezrobotnych. Gmina wydatkowała na ten cel 10.193,60 zł oraz 560,00 zł na pokrycie kosztów badań lekarskich uczestników.

b. z pomocy społecznej skorzystało 65 rodzin z problemem bezrobocia.

3) obszar interwencji – niepełnosprawność:

a. ogółem skorzystało 70 rodzin m.in. z problemem niepełnosprawności;

b. usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 6 przypadkach – na kwotę 80.432,00 zł;

c. usługi podstawowe i specjalistyczne – przyznano 32 osobom, na kwotę 442.318,50 zł;

d. 13 osób skorzystało z Programu „Opieka 75+” wydatkowano środki w wysokości 48.181,95 zł, z tego z dotacji pochodziła kwota 44.519,05 zł;

e. 21 opiekunów osób dorosłych i 2 opiekunów dzieci skorzystało z Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2025, realizacja w miejscu zamieszkania, zrealizowano 4798 godzin usług opieki wytchnieniowej, koszt realizacji Programu: 244.698,00 zł (w tym koszty obsługi zadania) ze środków pozabudżetowych pochodzących z Funduszu Solidarnościowego;

f. 8 osób z niepełnosprawnościami skorzystało z Programu „Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2025, zrealizowano 2165 godzin usług asystencji osobistej na kwotę 112.721,87 zł (w tym koszty obsługi zadania) ze środków pozabudżetowych pochodzących z Funduszu Solidarnościowego;

g. W roku 2025 w ramach Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” realizowano zadanie mające na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwość samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych (60 lat i więcej) przez zwiększenie dostępu do tzw. „opieki na odległość”. Zakupiono 40 opasek, które umożliwiają połączenie ze stale gotową do interwencji centralą, skorzystały 43 osoby. Głównym celem jest wsparcie osób, które mają problemy związane z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzących samodzielnie gospodarstwo domowe lub mieszkających z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającej opieki. Ogólny koszt zadania wyniósł 17.729,09 zł z czego 14.183,26 zł stanowi dofinansowanie z budżetu państwa.

h. w Domach Pomocy Społecznej – przebywały 24 osoby, koszt pobytu: 1.335.586,62 zł (oprócz tego przebywający w DPS wnoszą opłatę w wysokości 70% swoich dochodów, średniomiesięczny koszt utrzymania 1 osoby w domu pomocy społecznej ponoszony przez gminę wynosi 4.928,36 zł).

4) obszar interwencji – dysfunkcja w zakresie opiekuńczo-wychowawczym:

a. Placówka Wsparcia Dziennego „Przystań” zapewniała miejsca dla 15 dzieci, skorzystało z niej 15 dzieci (wg sprawozdania Centrum Społecznego Rozwoju w Mikołowie); koszt roczny prowadzenia Placówki wsparcia Dziennego wyniósł 246.454,68 zł.

b. ze wsparcia asystenta rodziny skorzystały 23 rodziny.

5) obszar interwencji – starzenie się społeczeństwa – zabezpieczono:

a. 32 osoby w postaci usług opiekuńczych podstawowych;

b. 26 osób – w postaci świadczenia pomocy w formie usług specjalistycznych.

Ponadto w ramach projektu pod nazwą J-ednolita S-strategia T-erytorialna = spójny obszar funkcjonalny Powiatu Mikołowskiego powstał dokument strategiczno – operacyjny pn. Podstrategia przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu obszaru funkcjonalnego Powiatu Mikołowskiego wraz z przygotowaniem Planu Operacyjnego na lata 2016-2025.

Wynikiem prac Zespołu, polegających na monitorowaniu osiągniętych wskaźników realizacji celów na terenie gminy Orzesze, jest zbiorczy raport dot. przedsięwzięć podejmowanych na terenie całego powiatu mikołowskiego, opracowany i przedstawiany na Radzie Powiatu Mikołowskiego.

Z analizy zgromadzonych danych wynika, że działania podejmowane na terenie Powiatu Mikołowskiego poprzez różne instytucje publiczne i pozarządowe przyczyniają się do dostosowania oferty samorządów do potrzeb mieszkańców, co wpisuje się w dążenia do osiągnięcia misji strategii. Spotkania Zespołu zakończyły się w 2025 roku wraz z zakończeniem realizacji Jednolitej Strategii Terytorialnej.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Orzeszu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Orzeszu na lata 2023-2027 został przyjęty Uchwałą Nr L/622/22 Rady Miejskiej Orzesze z dn. 15 grudnia 2022 r.

Realizacja Programu w 2025 r.:

1. Obszar interwencji – uzależnienia i przemoc

– działalność Punktu Konsultacyjnego:

- dyżury konsultanta ds. uzależnień - 3 godziny, raz w tygodniu (36 osób i 130 konsultacji);
- dyżury psychologa - 4 godziny, raz w tygodniu (64 osoby, 156 porad);
- w tym w ramach Punktu Konsultacyjnego objęto pomocą 10 osób z problemem przemocy domowej (22 porady).

– Zespół Interdyscyplinarny:

- wpłynęło 50 Niebieskich Kart, świadczących o przemocy domowej;

- objęcie pomocą 81 rodzin (233 osoby) z Niebieskich Kart założonych w 2025 r. jak i w latach poprzednich;
- odbyły się 192 posiedzenia Grup Diagnostyczno-pomocowych i 6 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego;
- wobec 25 rodzin, gdzie są małoletnie dzieci wnioskowano do Sądu Rejonowego w Mikołowie o wgląd w sytuację rodziny;
- w 9 przypadkach skierowano zawiadomienie do Prokuratury Rejonowej wobec sprawców, którzy nie podjęli współpracy, wobec 10 osób Sąd zastosował zakaz zbliżania się do ofiar przemocy i wobec 5 osób nakaz opuszczenia lokalu;
- 22 osoby regularnie uczęszczały na spotkania w Orzeszu, jak i w Mikołowie, grupy wsparcia dla ofiar przemocy;
- 82 osoby skorzystały z pomocy prawnej na terenie Orzesza i Mikołowa;
- skierowano 10 wniosków do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o leczenie tych osób, których podłożem przemocy był problem alkoholowy.

- zakończono procedurę Niebieskiej Karty:

- w 36 rodzinach, w tym w 28 rodzinach na skutek ustania przemocy w rodzinie i zrealizowania indywidualnego planu pomocy;
- w 10 rodzinach z uwagi na brak zasadności podejmowania działań,
- w 6 rodzinach odstąpiono od podejmowania działań w trybie Niebieskiej Karty.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Orzeszu

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Orzeszu na rok 2025 został przyjęty Uchwałą Nr VIII/70/24 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 28 listopada 2024 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Orzeszu na rok 2025 i określał lokalną strategię w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii. Elementem gminnego programu były również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Realizacja Programu w 2025r.:

- 1) Czynności zmierzające do objęcia leczeniem osoby uzależnione od alkoholu – działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
  - a. ilość wniosków o leczenie odwykowe, które wpłynęły do Komisji – 27;
  - b. skierowano 24 wnioski do Sądu Rejonowego o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
  - c. 6 spraw zostało przez Komisję zamkniętych.
- 2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

Na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zlecono realizację zadania na prowadzenie Placówki Wsparcia Dziennego w Orzeszu dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych – poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym – podpisano umowę obejmującą okres 03.02.2025 – 31.12.2025r., przekazano w 2025r. kwotę: 230 000,00 zł. + dodatek motywacyjny dla wychowawców i kierownika placówki zgodnie z rządowym Programem „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024 – 2027” w łącznej wysokości 16 454,68 zł.

3) Profilaktyczna działalność informacyjna i edukacyjna w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych:

- a. Zamieszczanie na stronie internetowej miasta, stronach szkół, rozpowszechnianie ulotek z danymi instytucji zajmujących się pomocą osobom uzależnionym;
- b. Zakup ulotek w ramach kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, które zostały rozdysponowane w orzeskich szkołach – 1 845,00 zł.

4) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów ustawy:

- a. Skontrolowano 2 punkty dot. sprzedaży alkoholu przeprowadzonych przez GKRPA;
- b. Prowadzenie kampanii na rzecz przestrzegania przepisów dotyczących zasad sprzedaży i podawania alkoholu w placówkach handlowych i gastronomicznych;
- c. 11 wydanych postanowień – zaopiniowanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Miejskiej w sprawie usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

5) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych, na łączną kwotę: 157 547,00 zł:

- a. zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, prowadzenie zajęć sportowych oraz działań promujących zdrowie i edukację z zakresu zdrowego stylu życia – liczba podpisanych umów: 8, łącznie 121 547,00 zł;
- b. pomoc osobom uzależnionym od alkoholu i ich rodzinom – liczba podpisanych umów: 3, łącznie 36 000,00 zł;
- c. Prowadzenie i organizacja zajęć sportowo – rekreacyjnych, gier, zabaw, konkursów w ramach projektu „Moje boisko – Orlik 2012” na obiekcie sportowym w Orzeszu przy ul. Bukowina – jako propozycji alternatywnego spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży;
- d. Organizacja letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży wychowujących się w rodzinach z problemami alkoholowymi w Szkole Podstawowej Nr 2, SP 4, SP5 i SP 6 w Orzeszu – 46 400,00zł;
- e. Przeprowadzenie w orzeskich szkołach spektakli oraz prelekcji dla uczniów, rodziców oraz nauczycieli dotyczących uzależnień, cyberprzemocy. W 2025 roku z programów i prelekcji profilaktycznych skorzystało kilkuset uczniów oraz kilkadziesiąt osób dorosłych (rodzice i nauczyciele) – 15 programów, warsztatów, zajęć i prelekcji profilaktycznych – 11 260,00 zł.

- f. Zorganizowanie XII Powiatowego Konkursu Profilaktycznego – 298,92zł;
- g. Zorganizowano VII Rodzinny Turniej Gier Planszowych – 142,81zł.

Szczegółowe sprawozdanie z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Orzeszu na rok 2025 zostało przedstawione na Sesji Rady Miejskiej Orzesze w kwietniu 2026r.

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych

Zgodnie z ustawą z dnia 26.10.1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Rada Miejska Orzesze dnia 2 sierpnia 2018r. podjęła uchwałę Nr XLVIII/639/18 w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Miasta Orzesze oraz uchwałę nr XLVIII/640/18 w sprawie zasad usytuowania na terenie Miasta Orzesze miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych - stan na dzień 31.12.2025r.	2025
sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia POZA MIEJSCEM SPRZEDAŻY , zawierających:	
• do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo	35
• powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa)	34
• powyżej 18% zawartości alkoholu	33
sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia W MIEJSCU SPRZEDAŻY , zawierających:	
• do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo	17
• powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa)	10
• powyżej 18% zawartości alkoholu	7

Źródło: opracowanie własne, Wydział Komunalny, UM Orzesze

Wg stanu na dzień 31.12.2025r. w Mieście Orzesze funkcjonowało:

- 37 punktów ze sprzedażą napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy itp.);
- 18 punktów ze sprzedażą napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (gastronomia itp.).

Wieloletni program osłonowy w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024–2028

Uchwałą Nr LXII/762/23 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 14.12.2023 r. został przyjęty Program osłonowy w zakresie dożywiania na lata 2024-2028. Program realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Orzeszu we współpracy z innymi jednostkami organizacyjnymi gminy (przedszkola, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe) oraz szkołami lub przedszkolami prowadzonymi przez inne samorządy gminne albo podmiotami prowadzącymi szkoły lub przedszkola niepubliczne, do których uczęszczają dzieci i młodzież z Gminy Orzesze.

Realizacja Programu w 2025 r.:

W 2025 roku w ramach programu udzielono wsparcia dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej oraz uczniom do czasu ukończenia nauki w szkole ponadpodstawowej. Na ten cel Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał dotację z budżetu państwa, angażując środki własne w wys. 40 % ogólnych kosztów dożywiania, 60% to dotacja. W roku 2025 z pomocy obiadowej skorzystało 64 uczniów i dzieci, z tego w szkołach podstawowych 42 uczniów, ponadpodstawowych 2 uczniów i 24 dzieci w przedszkolach. Na ten cel ogółem wydatkowano 28.479,00 zł, z czego 17.087,40 zł dotacji z budżetu państwa.

Pomoc żywnościowa dla najuboższych

Z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa – współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, we współpracy z Fundacją Wolne Miejsce w Katowicach, zorganizowano akcję wydawania żywności na terenie Orzesza. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Orzeszu zakwalifikował poprzez wydanie skierowań dla 126 osób potrzebujących tego rodzaju wsparcia. Osoby potrzebujące otrzymały bezpłatnie artykuły spożywcze: warzywne i owocowe; skrobiowe, mleczne, mięsne, cukier, tłuszcze, dania gotowe.

Klub „Senior+”

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców w wieku senioralnym, władze Miasta Orzesze w 2018 roku stworzyły przyjazne miejsce spotkań. Seniorzy korzystający z Klubu „Senior+” mają do dyspozycji pomieszczenie przy Sali Widowiskowej w Orzeszu - Jańkowicach, które zostały zaadaptowane i przystosowane dla osób starszych. Z Klubu Seniora korzystają osoby nieaktywne zawodowo w wieku 60+. Przez cały rok Klub odwiedziło 153 osoby, średnio miesięcznie frekwencja wyniosła 26 osób. Na działalność wydatkowano 215.151,97 zł. W tym dofinansowanie z budżetu państwa 29.160,00 zł. Klub rozpoczął swoją działalność w styczniu 2019 roku.

Zajęcia prowadzone dla Seniorów oparte są na ofercie:

- edukacyjnej - wykłady ze specjalistami, np.: dietetykiem, psychologiem, przedstawicielami Urzędu Skarbowego, funkcjonariuszem policji, straży pożarnej;
- kulturalnej - korzystanie z oferty Miejskiego Ośrodka Kultury w Orzeszu, ale również wyjazdy do teatru, filharmonii, kina, występy dzieci z przedszkoli;
- rekreacyjnej - wyjazdy na basen, zajęcia gimnastyczne, muzykoterapia, taniec, warsztaty florystyczne, z zakresu robótek ręcznych oraz plastyczne;
- opiekuńczej - pomoc w rozwiązywaniu problemów dnia codziennego.

Klub „Senior+” zacieśnił współpracę z klubami działającymi na terenie powiatu mikołowskiego jak również z Powiatową Radą Seniorów oraz Orzeską Radą Seniorów. Skorzystano z wielu

dodatkowych zajęć współpracując z organizacjami pozarządowymi. W roku 2025 w ramach działań zapewniony był udział seniorów w imprezach powiatowych, współpraca z klubami działającymi na terenie powiatu mikołowskiego, jak również z Powiatową Radą Seniorów organizowano spotkania integracyjne i okolicznościowe.

Mieszkanie wspomagane

Mając na uwadze wnioski z oceny zasobów pomocy społecznej Miasta Orzesze – starzenie się społeczeństwa oraz konieczność zapewnienia opieki osobom z niepełnosprawnościami, oraz osobom z zaburzeniami psychicznymi, w Mieście Orzesze od roku 2019 funkcjonuje mieszkanie wspomagane. W marcu 2024 r. z uwagi na zmianę przepisów prawa zostało ono przekształcone na mieszkanie wspomagane (wcześniej było prowadzone jako mieszkanie chronione). Z mieszkania na okres przejściowy mogą skorzystać osoby, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę wymagają wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu. Dotyczy to w szczególności osób psychicznie chorych i z niepełnosprawnościami. Mieszkanie to ma charakter rotacyjny, znajduje się w Orzeszu-Woszczycach przy ul. Długosza 48/1. Od kwietnia 2022 korzysta z niego 1 osoba, 1 osoba ma decyzją przyznane miejsce jednak do tej pory nie skorzystała z tej możliwości. Koszt utrzymania mieszkania w 2025 roku wyniósł 7357,69 zł.

Podsumowanie

Z oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2025 przygotowanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Orzeszu wynika, że najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną była: długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, niepełnosprawność, bezrobocie i alkoholizm.

Informacje pozyskane na podstawie Oceny Zasobów stały się podstawą do sformułowania poniższych wniosków i rekomendacji:

- Ze względu na starzenie się społeczeństwa oraz konieczność zapewnienia opieki osobom starszym i z niepełnosprawnościami, niezbędne jest wsparcie ich w miejscu zamieszkania poprzez zapewnienie odpowiednich środków na usługi opiekuńcze, oraz mieszkanie wspomagane, tak, aby mogły jak najdłużej funkcjonować we własnym środowisku.
- Wskazane byłoby utworzenie na terenie miasta dziennego domu pomocy dla osób wiekowych, chorych, samotnych i z niepełnosprawnościami, nieporadnych życiowo, dla których niewystarczające są godziny usług opiekuńczych. Dotyczyłoby to tych osób, które mogą funkcjonować w swoim środowisku przy odpowiednim wsparciu.
- Zapewnienie przestrzeni dla aktywnych i zaangażowanych seniorów, poprzez umożliwienie im realizowania aktywności w obiektach należących do miasta, oraz ze wsparciem i koordynacją pracowników gminy.
- Ze względu na wzrastającą liczbę osób dotkniętych przemocą domową, zintensyfikowanie działań w kierunku ochrony ofiar przemocy domowej – zwłaszcza dzieci, wzmocnienia potencjału rodziny. Zapewnienie środków finansowych na szkolenia dla kadr instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego (głównie dla pracowników socjalnych, przedstawicieli oświaty, policji, ochrony zdrowia, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych).

- Wzmacnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzin, korzystających z pomocy asystenta rodziny, pracującego na rzecz powrotu dzieci do rodziców po ich umieszczeniu w pieczy zastępczej, zapewnienie środków na zatrudnianie asystenta rodziny.
- Zwiększenie dostępności do pomocy psychologicznej i pedagogicznej dla dzieci i młodzieży oraz dla rodzin objętych działaniami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, jak również pozostałych mieszkańców gminy (wsparcie terapeutyczne, grupowe i indywidualne, zajęcia „szkoły dla rodziców” na terenie Orzesza, konsultacje pedagogiczne dla rodziców).
- Przywracanie osób bezdomnych do społeczeństwa poprzez zapewnienie dostępu do lokali socjalnych, jako przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Opieka nad dziećmi do lat 3

Uchwałą Nr XLV/603/18 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 8 maja 2018r. utworzono z dniem 1 lipca 2018r. jednostkę budżetową o nazwie Miejski Żłobek w Orzeszu z siedzibą w Orzeszu – Gardawicach przy ul. Mlecznej 44a.

W sierpniu 2018r. odbyła się pierwsza rekrutacja dzieci.

W żłobku znajdują się cztery pomieszczenia, w których do dyspozycji pozostaje 69 miejsc.

Placówka przyjmuje dzieci od 20 tygodnia życia do lat 3.

Żłobek funkcjonuje w godzinach od 6.30 do 16.30, w ramach pobytu dzieci w placówce organizowane są liczne zajęcia muzyczne, sensoryczne, cyklicznie placówkę odwiedzają również grupy teatralne.

W 2025 roku w ramach projektu „Aktywne Place Zabaw” zmodernizowany został plac zabaw znajdujący się przy żłobku.

Kultura

Działalność kulturalna na terenie Gminy skupia się przede wszystkim w dwóch gminnych Samorządowych Instytucjach Kultury: Miejskim Ośrodku Kultury oraz Miejskiej Bibliotece Publicznej. Do tej działalności aktywnie włączają się również szkoły, przedszkola, samorządy wiejskie, organizacje społeczne oraz kościelne.

Miejski Ośrodek Kultury

Miejski Ośrodek Kultury w Orzeszu to dynamiczna instytucja, która aktywnie włącza mieszkańców miasta i okolic w życie kulturalne. Jego głównym zadaniem jest tworzenie różnorodnej oferty wydarzeń i działań, odpowiadających na potrzeby społeczności.

W praktyce oznacza to ciągłe poszukiwanie nowych, interesujących form pracy – od edukacji kulturalnej, przez rozwijanie pasji artystycznych, po organizację wydarzeń zarówno amatorskich, jak i profesjonalnych.

Ważnym elementem działalności MOK - u jest także dbałość o dziedzictwo kulturowe regionu. Instytucja wspiera lokalny folklor, prowadząc zespoły śpiewacze oraz dokumentując tradycje, obrzędy i zwyczaje charakterystyczne dla tego obszaru.

Ośrodek aktywnie współpracuje z wieloma partnerami – szkołami i akademiami muzycznymi, teatrami, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami działającymi w kulturze. Dzięki temu możliwe jest wspólne organizowanie wydarzeń i tworzenie cyklicznych inicjatyw, które z czasem stają się rozpoznawalną wizytówką instytucji.

W planach rozwojowych MOK - u jest dalsze wzmacnianie jego roli jako głównego centrum kulturalnego w Orzeszu, które inspiruje do tworzenia i promuje kulturę na różnych poziomach.

Rok 2025 przyniósł bogaty program wydarzeń – od spektakli teatralnych, koncertów i kabaretów, po liczne warsztaty i zajęcia. Największą wartość miały jednak bezpośrednie spotkania z publicznością, obejmujące m.in. przedstawienia, cykliczne wydarzenia muzyczne, seanse filmowe, warsztaty artystyczne, pokazy, lekcje regionalne, wycieczki, zabawy taneczne, wspólne kolędowanie oraz różnorodne inicjatywy społeczne podczas, których MOK konfrontował się z orzeskim widzem.

W 2025 zrealizowano:

✓ koncerty i wydarzenia muzyczne:

- festiwal muzyki organowej- cykliczna Orzeska Jesień Organowa – 5 koncertów z muzyką organową z towarzyszeniem innych instrumentów,
- operetka - Wieczór z Wesołą Wdówką F. Lehara w wykonaniu Śląskiej Operetki Kameralnej
- muzyczno - kabaretowe Show przy fortepianie Od Bacha do AC/DC czyli o muzyce na wesoło z udziałem Adama Snopka,
- cykliczne wydarzenia edukacyjno - muzyczne dla dzieci pn. „Dzieciak w filharmonii” oraz „Dzieciak wśród kompozytorów”,
- koncert Piękno czyli Wędrowni przez 40 lat twórczości - zespół Czerwony Tulipan,

- noworoczny koncert Z kolędą w Nowy Rok – od kolędy po karnawał z udziałem TŚ Dzwon, zaprzyjaźnionych chórów, kapeli Bolkova,
- Wieczór Muzyki Chrześcijańskiej Zmartwychwstały – we współpracy partnerskiej,
- Koncert Wielkanocny Pan Jezus zmartwychwstał dla Ciebie we współpracy partnerskiej,
- Koncerty Kolędowe z udziałem Regionalnych Zespołów Śpiewaczych Szarotki oraz Jaśkowiczanie,
- spektakl połączony z kolędowaniem: Spotkanie z Nowonarodzonym we współpracy partnerskiej,
- koncerty pieśni pasyjnych, wielkanocnych oraz z okazji św. Cecylii,
- Koncert Muzyki Rozrywkowej.

✓ **wydarzenia teatralne:**

- spektakle teatralne dla dorosłych:
  - Pomożecie? Pomożemy (Teatr w sam raz),
  - Kandydat - satyra (Teatr Podaj Dalej),
  - Gabinet czyli terapia śmiechem (Wytwórnia komedie, dramaty i inne tematy),
  - Baby kere poradzom (Fundacja Teatru dla Dorosłych w Bieruniu),
  - Spektakl Walentynkowy - Romeo i Julia (Kompletnie Amatorska Grupa Teatralna),
- spektakle teatralne dla dzieci:
  - Calineczka (O!Teatr),
  - Pies w pustym mieszkaniu (Krakowski Teatr Bajki),
  - premiera spektaklu Sąd nad starym rokiem szkolnym w wykonaniu dziecięcej grupy teatralnej Laboratorium Młodego Teatru działającej przy MOK,
- spektakle kabaretowe z cyklu Orzeskie Wieczory Kabaretowe:
  - widowisko satyryczne - stand up Mariusza Kałamagi,
  - Kabaret Masztalscy – Aleksander Trzaska, Jerzy Ciurlok,

✓ **wydarzenia i imprezy filmowe:**

- pokaz odcinka specjalnego Boże Narodzenie z The Chosen Święta Noc – oraz występy scholi dziecięcej Magnificat i zespołu Skrzydła Michała,
- IKS-owa Rajza po powieści – przegląd filmów niezależnych z AKF iks Mikołów,
- 4. Festiwal Filmowy im. E. Muybridge'a. Międzynarodowy przegląd filmowy – niezależne kino artystyczne, w tym kino wczesnoszkolne,
- cykl filmowy dla dzieci i młodzieży Poniedziałkowe kino,

- Filmowy Dzień Kobiet dla Małych i Dużych Kobiet,
- Kino na Dzień Mamy – kino rodzinne na dużym ekranie.

✓ **inne wydarzenia:**

- rekonstrukcja historyczna Górny Śląsk w ogniu. Orzesze, styczeń 1945 we współpracy partnerskiej,
- I Orzeski Turniej Szachowy o Kategorię,
- Orzeskie Szukanie Zajęczka – akcja integracyjna - Park na Górcie św. Wawrzyńca,
- festyn z okazji Dnia Dziecka - pokazy, występy muzyczne, atrakcje dla dzieci, strefa kreatywna sportowa i gastronomiczna,
- Pożegnanie lata - pokaz ptactwa egzotycznego i drobnego inwentarza przydomowego oraz koncerty muzyczne zespołów Medicine i Roots Soldiers (strefa gastro, dmuchańce i animacje dla dzieci),
- Spacer Historyczny po Orzeszu z przewodnikiem,
- Jesienny plener malarski na Jurze w tym pokaz malowania akwarelą na żywo oraz zajęcia plenerowe – Olsztyn - Jura,
- wernisaż i wystawa fotograficzna i malarska Grupy Artystycznej Paleta (MOK Orzesze),
- program z okazji Mikołaja i dyskoteka mikołajkowa,
- Orzeski Jarmark Bożonarodzeniowy: oferta świąteczna, strefa animacyjna dla dzieci oraz występy muzyczne:
Zakręcona Struna, RZŚ Jaśkowiczanie, Seniority+, Chór Projekt Niebo, Dziecięcy Zespół Muzyczny SIMCHA, Orkiestra Świętego Mikołaja, Schola i Skrzypaczki Magnificat Orzesze, Michalina Starosta, występy dzieci z Przedszkola z Oddziałem Integracyjnym nr 1 w Orzeszu, Szkoły Podstawowej nr 4 w Orzeszu oraz z Przedszkola nr 2 w Orzeszu, RZŚ Szarotki, Zespół Wokalny Kościoła Chrześcijan Baptystów w Orzeszu, Towarzystwo Śpiewacze Dzwon, Chór Lev Shalem, Zespół Jorgusie oraz Grzegorz Poloczek z zespołem,
- akcja Niepodległa do hymnu - Narodowe Święto Niepodległości,
- prelekcja podróżnicza inaugurująca Złombol – rajd charytatywny dla dzieci z domów dziecka,
- Bal Przebierańców dla dzieci,
- zabawy taneczne dla dorosłych - Potańcówki: Andrzejkowa i Karnawałowa,
- tradycyjna zabawa ostatkowa - Babski Comber,
- warsztaty muzyczne (TŚ Dzwon, RZŚ Szarotki, RZŚ Jaśkowiczanie),
- warsztaty etnologiczne i wokalne RZŚ Szarotki,

- pokazy taneczne baletu i tańca nowoczesnego grup działających przy MOK Orzesze,
- zajęcia, warsztaty, plenerki, projekcje filmowe, zabawy, wycieczki - podczas wakacji i ferii zimowych dla dzieci,
- lekcje regionalne (artystyczne, edukacyjne, kulinarne) dla dzieci ze szkół i przedszkoli,
- pokaz taneczny grup działających w MOK Orzesze (balet, taniec nowoczesny),
- konkursy plastyczne, fotograficzne,
- warsztaty artystyczne, techniczno-plastyczne,
- cykliczne turnieje szachowe,
- warsztaty kulinarne dla dzieci,
- nagranie do programu A kto nam zabroni dla telewizji TVP 3 Katowice (RZŚ Jaśkowiczanie i Szarotki),
- muzyczne oprawy mszy świętych w orzeskich kościołach (TŚ Dzwon, RZŚ Szarotki i RZŚ Jaśkowiczanie),
- koncerty jubileuszowe (40 lat działalności RZŚ Szarotki),
- wycieczki edukacyjno – turystyczne.

✓ **zajęcia w ramach oferty stałej:**

- warsztaty teatralne,
- zajęcia instrumentalne: perkusja, gitara, pianino, skrzypce, ukulele,
- zajęcia taneczne: balet, taniec nowoczesny,
- zajęcia wokalne,
- zajęcia plastyczno-techniczne
- zajęcia z rękodzieła dla dzieci,
- warsztaty artystyczne: ceramika, mozaika, witraż, rysunek, malarstwo, grafika,
- warsztaty szachowe,
- Orzeski Klub Fantastyki,
- klub rękodzieła dla dorosłych,
- zajęcia relaksacyjne (joga).

✓ **organizacja partnerska imprez:**

- Dzień Babci i Dziadka z P3 Zawada,
- Dzień myśli braterskiej z Chorągiew Śląska ZHP,
- akcja charytatywna i zbiórkę dla dzieci - Złombol,

- przedstawienie teatralne dla rodziców – współpraca ze żłobkiem Zaczarowana Kraina,
- Holi Day i Festiwal Dinozaurów – dzień zabaw dla dzieci – park Na Górcie,
- Narodowe Czytanie z KGW Zgoń,
- Przegląd Pieśni Patriotycznej z SP 4 Jaśkowice,
- Dzień Seniora z radnymi z Jaśkowic,
- zbiórki charytatywne – współpraca z fundacjami i stowarzyszeniami,
- Wigilia dla potrzebujących z MOPS Orzesze i Fundacją Razem po marzenia oraz inne.

Miejska Biblioteka Publiczna

W ubiegłym roku biblioteka otrzymała w ramach programu „Kultura w potrzebie” środki z Fundacji Totalizatora Sportowego w wysokości 32 835,80 zł, z których zakupiono 10 regałów metalowych, 6 pojedynczych stolików i 6 krzeseł, 1 laptop, 1 szafę metalową. A ponadto 15 884 zł z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025 *Priorytet 1 Poprawa oferty bibliotek publicznych Kierunek Interwencji 1.1 Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych.*

W 2025 roku biblioteka wprowadziła możliwość wypożyczania gier planszowych. W tym celu konieczne było przejście z systemu Libra2000 na Libra NET, gdyż dotychczasowy program nie posiadał takiej opcji. Zgodnie z regulaminem czytelnik może jednorazowo wypożyczyć dwie gry na okres 1 miesiąca.

Biblioteka od końca 2025 roku ma swoją maskotkę – sowę Czytusię, która bierze udział w promowaniu placówki przy różnych okazjach. Ponadto biblioteka wystąpiła do chorzowskiego zoo o możliwość adopcji sowy. Jest to również forma promocji, gdyż w zoo zawisła tabliczka z naszym logo i danymi identyfikującymi naszą bibliotekę. Warto dodać, że udało się pozyskać darczyńców, którzy będą wspierać finansowo adopcję sowy.

W marcu w bibliotece odbył się wieczór wspomnień o Zygmuncie Stuchliku. Spotkanie miało upamiętnić postać zmarłego w styczniu 2025 roku Zygmunta Stuchlika, który był jednym ze współzałożycieli katowickiej grupy ONEIRON, działającej w latach 1967–1970 i związanej ze śląskim awangardowym środowiskiem artystycznym, a także jednym z pomysłodawców i redaktorów pierwszej w naszym mieście lokalnej gazety „Orzeskie spojrzenia”. To również on stworzył projekt plastyczny i opracowanie graficzne herbu Orzesza. Od lat był przyjacielem biblioteki, żywo interesował się problemami tej instytucji. Stworzył i przekazał bibliotece exlibrisy – ozdobne grafiki, używane jako symbol własności ksiąźnicy. Wspomnieniami o zmarłym podzielili się: córka oraz siostra z mężem, redaktor i satyryk Jerzy

Ciurlok, współpracownicy z „Orzeskich spojrzeń”, dr Joanna Szweda – autorka książki "Literatura w kręgu Oneironu. Interakcje i nawiązania", z-ca przewodniczącego Rady Miejskiej oraz pracownicy biblioteki. Następstwem tego spotkania był pomysł utworzenia tablicy upamiętniającej. Zawisła ona na murach biblioteki, a jej oficjalne odsłonięcie miało miejsce 30 lipca. W uroczystości wzięli udział burmistrz Orzesza, dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Orzeszu, dyrektor Miejskiego Muzeum w Tychach oraz zaproszeni goście.

Z kolei w kwietniu biblioteka była organizatorem monodramu „Godajom mi Helmut”. Spektakl autorstwa Alojzego Lyski, śląskiego pisarza i regionalisty, odbył się w orzeskiej szkole, dzięki czemu z wydarzenia mogło skorzystać 200 osób (a biblioteka mogłaby pomieścić tylko około 30-40 osób). Na spektakl, który cieszył się dużym zainteresowaniem, przyjechały także osoby spoza Orzesza.

W maju w Tygodniu Bibliotek w naszej siedzibie miał miejsce koncert akordeonowy w wykonaniu Franciszka Moskwy – kierownika Zespołu Folklorystycznego „Lędzinianie”, który notabene tworzył oprawę muzyczną do wyżej wspomnianego monodramu. Podczas koncertu pan Franciszek zaprezentował utwory biesiadne, jak i regionalne.

Natomiast jesienią został rozstrzygnięty konkurs graficzny „Zaprojektuj nowe logo Miejskiej Biblioteki Publicznej w Orzeszu”. W konkursie mogły wziąć udział zarówno dorośli, młodzież, jak i dzieci. Wpłynęło 13 propozycji, jednak nie wszystkie spełniały wymogi formalne. Wybór nowego logo miał na celu odświeżenie wizerunku biblioteki oraz promowanie naszej instytucji.

Biblioteka, jako partner, brała udział w takich wydarzeniach, jak:

- „Pożegnanie lata” – impreza na zakończenie wakacji, gdzie wśród wielu atrakcji mieszkańcy mogli również zapisywać się do biblioteki oraz wypożyczać książki dziecięce o zwierzętach (tematyka nawiązywała do tego, że podczas eventu wystawiano ozdobny drób i papugi).
- „Historyczne Ognisko przy Schronie” – wydarzenie organizowane przez Stowarzyszenie Miłośników Miasta Orzesze, z którym biblioteka współpracuje od 2025 roku. Miało ono miejsce przy schronie przeciwlotniczym, znajdującym się przy stacji kolejowej w Orzeszu. Podczas Ogniska odbyło się spotkanie autorskie z Marianem Kulikiem, który wygłosił prelekcję nt. Tragedii Górnośląskiej. Biblioteka natomiast wypożyczała książki o tematyce związanej ze Śląskiem.
- „Orzeski Jarmark Bożonarodzeniowy” – dwudniowe wydarzenie organizowane przez Miejski Ośrodek Kultury, podczas którego biblioteka również wypożyczała książki, a oprócz tego prowadziła kiermasz książek używanych.

W 2025 roku biblioteka zorganizowała 3 spotkania autorskich dla dorosłych: w marcu z okazji Dnia Kobiet z Joanną Tekieli, w maju z Agnieszką Krawczyk, a w czerwcu z Ewą Cieleisz. Wszystkie spotkania odbyły się stacjonarnie w siedzibie biblioteki.

Biblioteka brała udział w Narodowym Czytaniu poezji Jana Kochanowskiego. Tym razem czytanie odbyło się w parku, pod orzeską lipą. Partnerami wydarzenia było Koło Gospodyń Wiejskich ze Zgonia oraz Klub Senior+ Orzesze. Podczas akcji czytali zarówno dorośli, jak i dzieci. Poza czytaniem można było wypożyczać i zapisywać się do biblioteki. A ponadto Koło Gospodyń Wiejskich ze Zgonia przygotowało wiele pyszności, m. in. ciastka, naleśniki czy dzemy. Zaś na rozgrzanie można było napić się darmowej herbatki lipowej. Dodatkową atrakcją stanowiła obecność sowy Czytusi – bibliotecznej maskotki, z którą można było zrobić sobie pamiątkowe zdjęcie.

Drugą akcją, tym razem czytelniczko-charytatywną, było „Czytanie dla Pawełka” – chorego 7-letniego chłopca, zamieszkującego jedno z orzeskich sołectw. Część akcji odbywała się w bibliotece, gdzie chętne osoby w godzinach pracy placówki mogły czytać fragmenty „Nowych przygód Mikołajka”. Czytanie było nagrywane, montowane i później każdy rozdział osobno został udostępniony na Facebooku, żeby promować pomoc Pawełkowi. Ponadto zbierano środki finansowe, które można było wrzucać do pudełka znajdującej się w bibliotece bądź wpłacać internetowo na zrzutce „Pawełek – o lepsze jutro”.

Jeśli chodzi o wydarzenia dla dzieci to w lutym na zaproszenie Przedszkola z Oddziałem Integracyjnym Nr 1 w Orzeszu odwiedziłyśmy wszystkie grupy dzieci w ramach akcji "Cała Polska czyta dzieciom". Przedszkolaki wysłuchały opowiadań z książki "Krasnal w krzywej czapce", a dodatkową atrakcją był prawdziwy krasnal (w tej roli oczywiście pani bibliotekarka). Z kolei w czerwcu byliśmy w Przedszkolu nr 2 w Orzeszu oraz w Przedszkolu nr 9 w Zgoniu. Tam również Krasnal odwiedził wszystkie grupy od maluszków po starszaków. We wszystkich tych przedszkolach czytanie bajek było połączone z promocją akcji „Mała książka – wielki człowiek”. Natomiast jeśli chodzi o stacjonarne lekcje biblioteczne to w ciągu roku było ich 9 (klasa 1. Zawieść, klasa 2. Woszczyce, klasa 2. SP 12 Mikołów, przedszkole Zazdrość, prywatne przedszkole Zaczarowana Kraina, klasa 3. Zgoń, klasa 3. Zazdrość, klasa 4. oraz klasa 6. SP 2 w Orzeszu). Szkoły i przedszkola same zgłaszały się z chęcią przyjazdu do biblioteki. Lekcje biblioteczne łączono z czytaniem oraz z podchodami literackimi – dzieci szukały ukrytych w bibliotece zagadek związanych z bajkami i baśniami. Nasza placówka w 2025 organizowała zajęcia dla dzieci w czasie ferii – odbyły się m. in. warsztaty biologiczno-chemiczne przeprowadzone przez firmę „Doświadczalnia” oraz warsztaty z makramy pn. „Mały botanik”. Ponadto uczestnicy ferii mogli

zobaczyć teatryk „Smocza legenda” w wykonaniu Studia Teatralnego „Krak Art.” Były również prace plastyczne, gry edukacyjne czy seans filmowy.

W Tygodniu Bibliotek odbyła się prelekcja podróżnicza „W godzinę dookoła Australii”, z której skorzystała klasa 5 z orzeskiej podstawówki.

W ciągu roku zorganizowano 5 konkursów dla dzieci. Dwa z nich to konkursy poetyckie na napisanie wiersza: „Tysiąc odsłon miłości” to konkurs z okazji Walentynek dla klas 5-8 oraz „Orzesze. Lubię tu być” – konkurs w dwóch kategoriach wiekowych (klasa 5-6 oraz 7-8). Z kolei „Fantastyczne Czytanie” to konkurs czytelniczy w formie testu oraz pytań ustnych dla klas 4-5, który został przeprowadzony na podstawie trzech książek: „Opowieści z Narnii. Księżę Kaspian”, „Magiczne drzewo. Olbrzym” i „Chowańce. Gwiazdy przeznaczenia”. Następny konkurs nosił nazwę „Wymyśl imię dla sówki bibliotecznej maskotki” – dzieci miały przynosić osobiście do biblioteki propozycje imienia sowy. Natomiast ostatni z konkursów był skierowany zarówno do dzieci, młodzieży jak również do osób dorosłych. Był to konkurs graficzny na nowe logo naszej placówki.

Biblioteka organizowała też cotygodniowe, dwugodzinne zajęcia „Kreatywny maluch w bibliotece” dla dzieci w wieku 3+. Podczas spotkań dzieci słuchały bajek czytanych przez panią bibliotekarkę, wykonywały prace manualno-plastyczne czy brały udział w zabawach ruchowych. Zajęcia zakończyły się w czerwcu 2025 roku.

W roku 2025 w Tygodniu Bibliotek odbyło się jedno spotkanie autorskie dla młodzieży z Krzysztofem Piersą (terapeutą uzależnień, specjalizującym się w dziedzinie cyberzagrożeń i uzależnień od nowoczesnych technologii), który napisał takie książki, jak: "Komputerowy ćpun 2.0" oraz "Złota rybka w szambie. Jak pokonać uzależnienie od smartfona i Internetu". Pan Piersa był u nas po raz drugi, gdyż poruszane przez niego tematy są niezwykle ważne i potrzebne w dobie wszechobecnego Internetu.

Biblioteka w 2025 roku nadal uczestniczyła w ogólnopolskiej kampanii „Mała książka – wielki człowiek”, rozdając wyprawki czytelnicze przedszkolakom. Jesienią rozpoczęła się kolejna edycja akcji, w której otrzymaliśmy aż trzy nowe tytuły dla najmłodszych: "Bobuś", „Przywitanie lata” oraz „Rita i koń” (po 30 sztuk każda). W naszej bibliotece odbyły się również warsztaty czytelnicze „Mała książka w drodze”, których organizatorem był Instytut Książki, a poprowadził je Mateusz Świstak – edukator, pisarz, opowiadacz, współpracujący z wieloma instytucjami kultury. W spotkaniu promującym kampanię i nowe wyprawki wzięła udział grupa dzieci z Przedszkola z Oddziałem Integracyjnym nr 1 w Orzeszu. Druga akcja czytelnicza, o której była już mowa przy

czytelnictwie dorosłych, to Narodowe Czytanie poezji Jana Kochanowskiego. Podczas imprezy, która miała charakter otwarty i była skierowana do całych rodzin, czytały m. in. dzieci z „Laboratorium Młodego Teatru” – grupy działającej w Miejskim Ośrodku Kultury w Orzeszu. Podczas Narodowego Czytania zostały również wręczone nagrody w konkursie „Wymyśl imię dla sówki – bibliotecznej maskotki”.

Biblioteka oferowała „Książki na telefon” – oferta dla osób starszych, schorowanych, mających problemy z poruszaniem, które mogą zadzwonić do biblioteki i poprosić o dostarczenie książek do domu. Po przeczytaniu książki są z powrotem odbierane przez pracowników biblioteki.

Statystyki za rok 2025

	Czytelnicy	Wypożyczalnia	Odwiedziny
Centrala	1 447	28 225 (książki) 317 (zbiory specjalne)	12 445
Filia Jaśkowice	184	9 584	2 908
Filia Woszczyce	373	20 275	6 069

Źródło: opracowanie własne, Miejska Biblioteka Publiczna

Turystyka, sport i rekreacja

Utrzymanie obiektów sportowych, placów zabaw i obiektów rekreacji ruchowej

Na terenie miasta zlokalizowanych jest obecnie 15 placów zabaw wraz z siłowniami oraz 1 skatepark, których zarządcą jest Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej. Urządzenia są systematycznie poddawane kontroli związanej z bezpiecznym użytkowaniem.

Lp.	OBIEKT	LOKALIZACJA
1.	Plac zabaw Orzesze - Zawada	Orzesze – Zawada, ul. Wyzwolenia / Szkolna
2.	Plac zabaw Orzesze - Gardawice	Orzesze – Gardawice, ul. Mleczna
3.	Plac zabaw Orzesze - Gardawice	Orzesze – Gardawice, ul. Katowicka
4.	Plac zabaw (OSA) Orzesze - Gardawice	Orzesze – Gardawice ul. Mleczna
5.	Plac zabaw Orzesze - Jaśkowice	Orzesze – Jaśkowice ul. Fabryczna
6.	Plac zabawa Orzesze - Zawada	Orzesze – Zawada, ul. Słowackiego
7.	Plac zabaw Orzesze Woszczyce	Orzesze – Woszczyce, ul. Piaskowa
8.	Siłownia zewnętrzna Orzesze - Zgoń	Orzesze – Zgoń, ul. Kobiórska
9.	Plac zabaw Orzesze - Królówka	Orzesze – Królówka ul. Pisarka
10.	Plac zabaw Urbasówka	Orzesze, ul. Graniczna
11.	Plac sportowo - rekreacyjny	Orzesze, ul. Bukowina
12.	Plac zabaw	Orzesze, ul. Św. Wawrzyńca
13.	Plac zabaw	Orzesze, ul. Skośna
14.	Plac zabaw	Orzesze, ul. Wyspiańskiego
15.	Plac zabaw	Orzesze, ul. Miarki
16.	Skatepark	Orzesze, ul. Bukowina

Źródło: opracowanie własne, Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej

Ponadto ZGKiM zarządza:

- boiskami do piłki nożnej – przy ul. Bukowina, ul. Katowickiej, ul. Słowackiego, ul. Piaskowej,
- boiskami wielofunkcyjnymi z nawierzchnią poliuretanową – przy ul. Majakowskiego i ul. Skośnej,
- obiektem „Orlik” przy ul. Bukowina - na terenie niniejszego obiektu w okresie zimowym grudzień 2025r. – luty 2026r. funkcjonowało sezonowe lodowisko.

Do zadań Zakładu należy m.in. konserwacja boisk wraz z koszeniem trawy, wywóz śmieci, uzupełnianie nawierzchni, przeglądy okresowe obiektów oraz bieżące utrzymanie.

Koszty związane z utrzymaniem obiektów sportowo – rekreacyjnych wynosiły w 2025 roku 707 114, 70 zł.

Aktywność obywatelska (organizacje pozarządowe, jednostki pomocnicze)

Roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi

Roczny program współpracy Miasta Orzesze z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami wymienionymi w art. 2 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2025 rok został przyjęty Uchwałą Nr VIII/71/24 Rady Miejskiej Orzesze z dn. 28 listopada 2024r.

Realizacja Programu w 2025r.:

- 1) ochrona i promocja zdrowia, w tym działalność lecznicza w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2023r. poz. 911 z późn. zm.):
  - a. prowadzenie działań edukacyjnych obejmujących problematykę ochrony zdrowia;
  - b. prowadzenie działań z zakresu promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011r. o działalności leczniczej:
    - liczba podpisanych umów: 1, przyznana łączna kwota: 1 000,00zł,
    - MAŁE GRANTY - liczba podpisanych umów: 1, przyznana łączna kwota: 500,00zł.
- 2) kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego:
  - a. wspieranie działań na rzecz upowszechniania kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
  - b. wspieranie przedsięwzięć artystycznych oraz prezentacja osiągnięć kulturalnych w mieście, kraju i za granicą;
  - c. wydawanie publikacji informacyjno – edukacyjnych;
  - d. promocja miasta.
    - liczba podpisanych umów: 1, przyznana łączna kwota: 2 500,00 zł,
    - MAŁE GRANTY - liczba podpisanych umów: 1, przyznana łączna kwota: 1 000,00zł.
- 3) wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej:
  - a. wspieranie sportu czyli wszelkich form aktywności fizycznej, które przez uczestnictwo doraźne lub zorganizowane wpływają na wypracowanie lub poprawienie kondycji fizycznej i psychicznej, rozwój stosunków społecznych lub osiągnięcie wyników sportowych na wszelkich poziomach
    - liczba podpisanych umów: 10, przyznana łączna kwota: 141 000,00zł,
    - MAŁE GRANTY - liczba podpisanych umów: 1, przyznana łączna kwota: 2 000,00zł.

b. wspieranie realizacji zadań publicznych w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu, umożliwiające powszechny dostęp i uczestnictwo mieszkańców Miasta Orzesze w różnorodnych formach aktywności fizycznej poprzez organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych ogólnie dostępnych, w szczególności zawodów sportowych, turniejów, festynów

- liczba podpisanych umów: 2, przyznana łączna kwota: 7 000,00zł;

4) przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym:

a. zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży, prowadzenie zajęć sportowych oraz działań promujących zdrowie i edukację z zakresu zdrowego stylu życia;

- liczba podpisanych umów: 8, przyznana łączna kwota: 121 547,00 zł.

b. pomoc osobom uzależnionym od alkoholu i ich rodzinom;

- liczba podpisanych umów: 3, przyznana łączna kwota: 36 000,00zł

5) wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej:

a. prowadzenie placówki wsparcia dziennego z uwzględnieniem elementów profilaktyki uzależnień, w ramach zadań określonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Orzeszu na rok 2025

- liczba podpisanych umów: 1, przyznana kwota: 230 000,00 zł + dodatek motywacyjny dla wychowawców i kierownika placówki zgodnie z rządowym Programem „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024 – 2027” w łącznej wysokości 16 454,68 zł;

Szczegółowe sprawozdanie z Gminnego Programu Współpracy Miasta Orzesze z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami wymienionymi w art. 2 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie za rok 2025 zostało przedstawione na Sesji Rady Miejskiej Orzesze w kwietniu 2026r.

Rozwój zasobów ludzkich w sektorze samorządowym

Obowiązek uczestniczenia w różnych formach podnoszenia wiedzy i kwalifikacji zawodowych przez pracowników samorządowych wynika bezpośrednio z przepisów ustawy o pracownikach samorządowych.

W 2025r. pracownicy Urzędu Miejskiego w Orzeszu brali udział w różnego rodzaju szkoleniach, warsztatach i konferencjach. Część szkoleń zorganizowana była stacjonarnie, a część odbywała się w formie spotkań on-line oraz webinarów, czyli spotkań z wykorzystaniem wirtualnych narzędzi, które umożliwiają obustronną komunikację między prowadzącym a uczestnikami.

Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa

Uprawnienia władz lokalnych w zakresie porządku i bezpieczeństwa publicznego w większości przypadków koncentrują się wokół przyjętych aktów prawa miejscowego. Miasto wspiera także działalność służb, które odpowiadają za bezpieczeństwo publiczne – Komenda Powiatowa Policji oraz bezpieczeństwo pożarowe – Ochotnicze Straże Pożarne (6 jednostek) i Powiatowa Państwowa Straż Pożarna.

Miasto Orzesze w 2025 r. wydatkowało na działalność Ochotniczych Straży Pożarnych kwotę w wysokości 737 220,81 zł.

W ramach tych środków jednostki OSP: Orzesze, Jaśkowice, Zgoń i Zawisz otrzymały kwoty dotacji 5 000,00 zł, OSP Woszczyce 6 100,00 zł, OSP Gardawice 11 000,00 zł z przeznaczeniem na zakup sprzętu, wyposażenia oraz umundurowania celem zapewnienia gotowości bojowej.

OSP Zawisz otrzymała dotację w wysokości 122 508,00 zł oraz 18 204,00 zł dotacji z przeznaczeniem na dofinansowanie budowy strażnicy celem zabezpieczenia gotowości bojowej tej jednostki.

Pozostałe środki to m.in. koszty wyposażenia, utrzymania i zapewnienia gotowości bojowej OSP, ubezpieczenia w instytucji ubezpieczeniowej pojazdów pożarniczych, członków ochotniczej straży pożarnej i młodzieżowej drużyny pożarniczej, koszty okresowych badań lekarskich.

Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi

Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska”

Lokalna Grupa Działania "Ziemia Pszczyńska" jest stowarzyszeniem, które łączy podmioty gospodarcze, samorządy, organizacje pozarządowe oraz osoby fizyczne we wspólnym działaniu na rzecz rozwoju lokalnego. Swoim zasięgiem obejmuje 6 gmin powiatu pszczyńskiego: Kobiór, Pszczyna, Goczałkowice-Zdrój, Miedzna, Pawłowice i Suszec. Od 1 stycznia 2015 roku w strukturę LGD weszła także gmina **Bojszowy** z powiatu bieruńsko-lędzińskiego, a w marcu 2015 roku dołączyły gminy Wyry i Orzesze z powiatu mikołowskiego. Wszystkie gminy objęte są Lokalną Strategią Rozwoju (LSR) Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska” na lata 2023-2027.

W ramach Lokalnej Grupy Działania "Ziemia Pszczyńska" gminy mają możliwość pozyskiwania dofinansowania do projektów, które dzięki wydaniu przez LGD opinii o zgodności z obecnie obowiązującą Strategią Rozwoju Lokalnego kierowanego przez społeczność na lata 2023-2027 Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska” mają znacznie większą szansę na uzyskanie dofinansowania. W 2025 r. Miasto Orzesze złożyło kolejny wniosek o dofinansowanie w ramach działań LGD, który pozostaje w ocenie.

Środki pozyskane z funduszy zewnętrznych

Projekty w realizacji

Projekty będące w realizacji na dzień 31.12.2025 r. przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Nazwa projektu	Kwota	Stan realizacji	Okres realizacji	Opis projektu
1.	„Cyberbezpieczny samorząd”	Wartość 455 635,20 zł Dofin. 423 740,97 zł Dofinansowano przez UE w ramach programu Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027 (FERC)	W realizacji	26.06.2024 - 30.06.2026	Projekt skierowany jest do pracowników Urzędu Miasta Orzesze. Celem projektu wsparcie JST w zakresie realizacji usług publicznych na drodze teleinformatycznej, poprzez zwiększenie cyfryzacji jednostek samorządu terytorialnego w kontekście zwiększenia poziomu cyberbezpieczeństwa. W ramach projektu zakupiono agregat prądowórczy, serwer, macierz dyskową, urządzenie typu UTM oraz switche zarządzające. Ostatnim etapem realizacji projektu jest audyt bezpieczeństwa informacji, który zaplanowano na maj 2026r.
2.	„Uniwersytet Kreatywnego Orzeszka”	Wartość: 1 277 689.40zł Dofin. 1 149 920.46zł Dofinansowano przez UE w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus	W realizacji	01.09.2024 - 30.04.2027	Celem projektu jest zwiększenie jakości edukacji przedszkolnej oraz poprawienie dostępności dla 384 dzieci, z uwzględnieniem zróżnicowania ich potrzeb edukacyjnych i rozwojowych w 7 przedszkolach z terenu Miasta Orzesze poprzez: -zwiększenie kompetencji i kwalifikacji min. 39 nauczycielek z zakresu metodyki pracy z dziećmi, identyfikacji potencjalnych problemów rozwojowych na wczesnym etapie rozwoju dziecka oraz pedagogiki małego dziecka (poprzez szkolenia/kursy i studia podyplomowe dla 39 nauczycieli) -realizację zajęć wspierających ogólny rozwój psychofizyczny dzieci, rozwój kompetencji kluczowych i emocjonalno-społ., kształtujących świadomość ekologiczną i postawy prozdrowotne, z zakresu preorientacji zawodowej dla min.384 dzieci, -realizację zajęć o charakterze korekcyjno-kompensacyjnym dla 24 dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi -doposażenie 7 przedszkoli i modyfikację przestrzeni na wspierającą rozwój m.in. psychoruchowy i poznawczy dzieci (zakup sprzętu i pomocy dydaktycznych, modernizację i doposażenie placów zabaw) -realizację warsztatów z rozumienia emocji dziecka dla min. 48 rodziców/opiekunów, Podjęte działania przełożą się na wzrost upowszechnienia wysokiej jakości edukacji przedszkolnej, zwiększą szanse edukacyjne dzieci z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych, a także jakość edukacji przedszkolnej w

					7 przedszkolach. Wszystkie działania są zgodne z przeprowadzoną diagnozą. Projekt obejmuje 4 zadania: 1.Zakup sprzętu i doposażenia na potrzeby 7 przedszkoli 2.Szkolenia/kursy i studia podyplomowe dla kadry pedagogicznej 3.Zajęcia dla dzieci w ramach Bloku 1 "Aktywnie przez świat" 4.Zajęcia dla dzieci w ramach Bloku 2 "Do odważnych świat należy", uzupełnione o zajęcia warsztatowe dla rodziców/opiekunów
3.	„Nowoczesna edukacja w Orzeszu”	Wartość: 4 110 509.12 zł Dofin. 3 699 458.20 zł Dofinansowano przez UE w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus	W realizacji	2025-08-01 - 2027-10-31	Celem projektu jest podniesienie jakości edukacji kształcenia ogólnego w Orzeszu poprzez kompleksowe wsparcie szkół podstawowych poprzez: 1.Adaptację pomieszczeń - Utworzenie pracowni przedmiotowych z elementami dostosowania do modelu STEAM w 5 placówkach. 2. Doposażenie w sprzęt ICT i pomoce dydaktyczne niezbędne do zajęć z uczniami w 9 szkołach. 2. Szkolenia i kursy dla nauczycieli z higieny cyfrowej i cyberbezpieczeństwa, wykorzystania narzędzi biurowych, pracy metodą STEAM, technik uczenia i mapy myśli, z zakresu zapobiegania dyskryminacji i przemocy rówieśniczej motywowanej uprzedzeniami oraz z zakresu procesu integracji uczniów (np. ukraińskich) i radzeniu sobie z ich trudnościami związanymi z doświadczeniem traumy wojennej i migracji 3.Rozwój kompetencji zielonych, kluczowych, innowacyjnych i uniwersalnych u uczniów) - zajęcia z technik efektywnego uczenia się i mapy myśli, cyberbezpieczeństwa, higieny cyfrowej i wykorzystania narzędzi biurowych oraz realizację zajęć rozwijających umiejętności przekrojowe z wykorzystaniem metody STEAM. 5.Objęcie uczniów wsparciem w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego (grupowe i indywidualne.
4.	„Ekopracownia pod chmurką w SP nr 1 im. Poległych na Pasternioku Orzeszu – Zakątek zapylaczy”	Wartość 87 500,00 zł Dofin. 70 000,00 zł Dofinansowano przez WFOŚiGW w Katowicach	W realizacji	15.07.2025 - 15.06.2026	Projekt skierowany jest do uczniów klas 1-8 Szkoły Podstawowej nr 1 im. Poległych na Pasternioku w Orzeszu. Tematem przewodnim będą zapylacze. Ze względu na sąsiedztwo licznych, miododajnych lip utworzony zostanie zakątek przyjazny owadom zapylającym. Na obszarze ekopracowni zaplanowano: wiatę edukacyjną, łąkę kwietną, malinowy zakątek, szklarnię edukacyjną, stację meteorologiczną, zegar słoneczny, hotel dla owadów, domek dla motyli oraz rabatę z roślinami miododajnymi. Wszystkie wykonane prace przyczynią się do wzrostu świadomości ekologicznej uczniów, a także zwiększą ich zaangażowanie w dbałość o środowisko naturalne

5.	„Ekopracownia pod chmurką w SP nr 8 im. Bolesława Chrobrego w Orzeszu – Pracownia pod orzechem”	Wartość 87 500,00 zł Dofin. 70 000,00 zł Dofinansowano przez WFOŚiGW w Katowicach	W realizacji	01.07.2025 – 31.08.2026	Projekt skierowany jest do uczniów klas 1-8 Szkoły Podstawowej nr 8 im. Bolesława Chrobrego w Orzeszu. Inicjatywa stworzenia pracowni pod chmurką zrodziła się z potrzeby połączenia natury, nowoczesnych technologii oraz wartości społecznych w jednym, otwartym i inspirującym miejscu. Oprócz wiaty edukacyjnej i nasadzeń różnorodnych roślin, ekopracownia wyposażona zostanie w tablicę kierunkową, drogowy znak z rzeźbionymi, ogródek meteorologiczny, tablice informacyjno – edukacyjne, puzzle edukacyjne, karmnik dla ptaków, koło wiedzy - zegar fenologiczny. Chcemy wykreować przestrzeń, która nie tylko sprzyja nauce i twórczości, ale również buduje wrażliwość ekologiczną oraz promuje aktywną integrację międzypokoleniową i międzykulturową. Pracownia pod chmurką będzie miejscem, gdzie natura stanie się zarówno tłem, jak i źródłem inspiracji dla działań edukacyjnych i artystycznych. Wykorzystując rozwiązania proekologiczne chcemy uczyć poprzez przykład, jak harmonijnie współistnieć z otaczającym nas światem. Nowoczesne technologie, w które wyposażona jest placówka wzbogacą ofertę pracowni, czyniąc ją atrakcyjną dla młodszych użytkowników, a jednocześnie podnosząc kompetencje cyfrowe uczniów. Pracownia pod chmurką stanie się nie tylko miejscem nauki, ale również symbolem współczesnego myślenia – opartego na empatii, innowacyjności i szacunku do środowiska. Pracownia pod orzechem będzie kontynuacją Zielonej Pracowni utworzonej w szkole – „Planety pod mikroskopem”.
6.	„Modernizacja kotłowni w OSP Zgoń – zielona energia z biomasy”	Wartość 50 000,00 zł Dofin. 30 000,00 zł Dofinansowano przez WFOŚiGW w Katowicach	W realizacji	10.09.2025 – 31.08.2026	Realizacja inwestycji polegającej na wymianie kotła węglowego na kocioł na biomasę wraz z montażem bojlera.
7.	Konservacja ścian wewnętrznych zabytkowego kościoła pw. Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny w Orzeszu wraz z modernizacją instalacji elektrycznej	Wartość 3.571.400,00zł Dofin. 3.500.000,00zł Dofinansowano z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków	W realizacji	26.07.2023 – 31.12.2025	Przeprowadzenie kompleksowych prac konserwatorskich zmierzających do zabezpieczenia, wzmocnienia i wyeksponowania historycznych polichromii we wnętrzu kościoła oraz modernizacja starej instalacji elektrycznej i montaż instalacji przeciwwłamaniowej. Planowane prace obejmą nawę główną, nawy boczne i prezbiterium w zakresie: przeprowadzenia badań konserwatorskich ścian, opracowania programu prac konserwatorskich i restauratorskich, wykonania projektu budowlanego dla instalacji elektrycznej zgodnie z przepisami Prawa budowlanego, odsłonięcia historycznych malowideł poprzez usunięcie wtórnych nawarstwień na

					powierzchni ścian, zabezpieczenia i utrwalenia historycznej warstwy malarskiej i tynków, modernizacji instalacji elektrycznej, montażu instalacji przeciwwłamaniowej, uzupełnienia tynków, malowania powierzchni gładkich po przeprowadzeniu instalacji, konserwacji i uzupełnienia pierwotnej warstwy malarskiej, konserwacji i uzupełnienia ewentualnych złoceń, wykonania koniecznych rekonstrukcji i aranżacji kompozycji malowideł, zabezpieczenia historycznej warstwy malarskiej, wykonania podwykonawczej dokumentacji konserwatorskiej i budowlanej wraz z niezbędnymi uzgodnieniami.
--	--	--	--	--	--

Źródło: opracowanie własne, Biuro Realizacji Projektów, UM Orzesze

Projekty zakończone

Projekty zakończone przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Nazwa projektu	Kwota	Stan realizacji	Okres realizacji	Opis projektu
1.	Prace konserwatorskie oraz prace budowlane w kościele parafii rzymskokatolickiej pw. św. Antoniego z Padwy w Orzeszu-Zgoniu	Wartość 510.200,00 zł Dofin. 500.000,00 zł	Zakończono	26.07.2023 - 31.08.2025	Inwestycja obejmuje: odnowienie ławek wraz z podestem w ramach prac konserwatorskich w kościele, odmalowanie ścian wewnętrznych wraz ze sklepieniem w kościele, odmalowanie elewacji kościoła wraz z uzupełnieniem ubytków w tynku, opracowanie dokumentacji konserwatorskiej i budowlanej wraz z niezbędnymi uzgodnieniami. Projekt został zakończony i rozliczony w lipcu 2025r.
2.	Remont wnętrza kościoła Świętego Ducha w Orzeszu wraz z renowacją zabytkowego witraża	Wartość 306.150,00 zł Dofin. 300.000,00 zł	Zakończono	26.07.2023 - 30.09.2025	Przeprowadzenie prac ma na celu przywrócenie właściwego stanu technicznego oraz poprawę estetyki obiektu i zachowania dziedzictwa kulturowego we właściwym stanie. Remont obejmuje: sporządzenie niezbędnej dokumentacji budowlano - konserwatorskiej wraz z koniecznymi uzgodnieniami, renowację zabytkowego witraża, renowację oryginalnych drzwi wejściowych, wymianę instalacji elektrycznej, renowację posadzki klinkierowej, malowanie ścian. Projekt został zakończony i rozliczony w październiku 2025r.
3.	„Ekopracownia pod chmurką w SP nr 2 im. S. Moniuszki w Orzeszu – Zielony Zagajnik Wiedzy	Wartość 87 500,00 zł Dofin. 70 000,00 zł	Zakończono	01.02.2024 - 15.08.2025	Projekt skierowany jest do uczniów klas 1-8 Szkoły Podstawowej nr 2 im. Stanisława Moniuszki w Orzeszu. Celem projektu było utworzenie punktu dydaktycznego – centrum edukacji przyrodniczo – ekologicznej, który przybliży uczniom poznawanie, odkrywanie i pomaganie naturze. Pracownia na świeżym powietrzu pozwala uczniom w atrakcyjny i skuteczny sposób przyswoić wiedzę i umiejętności z przyrody, biologii, geografii, chemii i ekologii. Zgodnie z podstawą programową zajęcia w terenie, obserwacje, badania, doświadczenia i

					eksperymenty, pomagają uczniom poznawać zjawiska i procesy zachodzące w przyrodzie oraz budują poczucie odpowiedzialności za stan środowiska naturalnego w najbliższej okolicy. Pozwala również realizować zajęcia z uczniami o specyficznych potrzebach edukacyjnych. Uroczyste otwarcie Ekopracowni odbyło się 23.09.2025r.
4.	Cyfrowi eksperci w przedszkolach	Wartość: 38 196,00 zł Dofin. 38 196,00 zł	Zakończono	01.07.2024 - 25.04.2025	Celem projektu było zwiększenie kompetencji cyfrowych wśród nauczycieli wychowania przedszkolnego w 6 placówkach na terenie miasta Orzesze: Przedszkole nr 2 Orzeszkowe Brzdące, Przedszkole nr 6 im. Zdrowe Jagódki, Przedszkole z Oddziałem Integracyjnym nr 1, Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej nr 4 im. Franciszka Stuska, Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej nr 5 im. Janusza Korczaka, Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej nr 8 im. Bolesława Chrobrego. Nauczyciele odbyli szkolenia zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami. Za udział w szkoleniach otrzymali możliwość wyboru cyfrowych materiałów dydaktycznych (zgodnie z indywidualnymi potrzebami poszczególnych przedszkoli) w postaci grantów.
5.	Odtworzenie pomnika Powstańców Śląskich w Orzeszu	Wartość (zgodnie z wnioskiem) 100 000,00 zł Dofin. 76 000,00 zł	Zakończono	05.05.2025 - 28.11.2025	Odtworzenie pomnika Powstańców Śląskich. Obelisk został usytuowany na skwerze w centrum miasta, w sąsiedztwie drogi wojewódzkiej. Przy obelisku zamontowano tablicę informacyjną, która przybliży historię Powstań Śląskich i ich znaczenie dla regionu oraz Polski. Miejsce jest otwarte i dostępne dla wszystkich. Uroczyste odsłonięcie Pomnika odbyło się 04.11.2025r.

Źródło: opracowanie własne, Biuro Realizacji Projektów, UM Orzesze

Komunikacja społeczna, promocja oraz współpraca z zagranicą

W 2025 roku Miasto Orzesze prowadziło aktywne działania w zakresie komunikacji społecznej, promocji lokalnej oraz budowania wizerunku gminy jako miejsca otwartego, zaangażowanego i współpracującego z mieszkańcami, organizacjami społecznymi, instytucjami publicznymi, środowiskami lokalnymi oraz partnerami zewnętrznymi. Istotnym elementem tych działań była bieżąca informacja kierowana do mieszkańców, współpraca z mediami, promocja wydarzeń lokalnych, wspieranie inicjatyw społecznych oraz rozwijanie kontaktów międzynarodowych. W 2025 roku zawarto umowę partnerską z miastem Wajk w Armenii, która została podpisana podczas wizyty partnerskiej władz Orzesza.

Współpraca ze środkami masowego przekazu

1. Miasto Orzesze zawarło umowę z F-PRESS sp. z o.o., zapewniającą stałe miejsce w miesięczniku o zasięgu powiatowym „Nasza Gazeta”. Publikowane tam materiały służyły promocji miasta oraz przekazywaniu informacji o bieżących działaniach samorządu.
2. Miasto Orzesze prowadziło również własne kanały komunikacji, w tym stronę internetową www.orzesze.pl, oficjalny profil Miasta Orzesze oraz profil Gazety Orzeskiej na Facebooku. Ważnym narzędziem komunikacji pozostawał także miesięcznik „Gazeta Orzeska”, w którym publikowano informacje dotyczące działalności samorządu, jednostek organizacyjnych, wydarzeń kulturalnych, sportowych, edukacyjnych i społecznych.
3. Miasto Orzesze prowadziło stałą współpracę z mediami lokalnymi i regionalnymi, której celem było informowanie mieszkańców o najważniejszych działaniach samorządu, wydarzeniach miejskich, inwestycjach, inicjatywach społecznych oraz sprawach istotnych dla życia gminy. Działania informacyjne prowadzone były w sposób bieżący i wielokanałowy, tak aby mieszkańcy mogli korzystać zarówno z tradycyjnych form przekazu, jak i z komunikacji elektronicznej oraz mediów społecznościowych.

Promocja miasta i wsparcie wydarzeń lokalnych

W 2025 roku Miasto Orzesze wspierało liczne wydarzenia organizowane przez jednostki organizacyjne gminy, rady sołeckie, radnych, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, szkoły, jednostki OSP oraz lokalne środowiska społeczne. Promocja miasta odbywała się m.in. poprzez wykorzystanie symboli miejskich, materiałów promocyjnych oraz gadżetów przekazywanych na wydarzenia odbywające się na terenie gminy.

Istotną rolę w promocji gminy odgrywały także wydarzenia integracyjne, festyny i dożynki organizowane przez rady sołeckie, radnych i lokalne środowiska. Były one okazją do budowania więzi mieszkańców, prezentowania lokalnych tradycji oraz wzmacniania tożsamości poszczególnych sołectw i całego miasta.

Miasto Orzesze udzielało również zgód na wykorzystanie herbu Miasta Orzesze, wspierając tym samym inicjatywy służące promocji gminy oraz identyfikacji lokalnej.

Honorowe Patronaty Burmistrza Miasta Orzesze

W 2025 roku Burmistrz Miasta Orzesze obejmował honorowym patronatem m.in. wydarzenia społeczne, kulturalne, sportowe, edukacyjne, historyczne. Patronaty te były formą wsparcia inicjatyw ważnych dla mieszkańców oraz wyrazem uznania dla aktywności lokalnych organizatorów.

Honorowym Patronatem Burmistrza Miasta Orzesze objęto m.in.:

- Inscenizacja historyczna "Górny Śląsk w Ogniu". Orzesze "Styczeń 1945";
- XII Turniej Bocce o Puchar Burmistrza Miasta Orzesze w Domu Pomocy Społecznej w Orzeszu;
- Orzeskie Szukanie Zajączka;
- Turniej "Gramy dla Klaudii" w Szkole Podstawowej nr 8 w Orzeszu-Mościskach;
- XII Regionalny Festiwal Piosenki Śląskiej "Orzeszek" w Szkole Podstawowej nr 10 w Orzeszu-Woszczycach;
- Cykl spotkań historycznych z mieszkańcami Orzesza organizowanych przez Stowarzyszenie Miłośników Miasta Orzesze;
- Udział mieszkańców w dorocznym międzynarodowym rajdzie Złombol 2025;
- Festyn z okazji Dnia Dziecka na stadionie w Orzeszu;
- I Wyścig Traktorków Ogrodowych o Puchar Burmistrza Miasta Orzesze;
- Pożegnanie Lata w Sali Widowiskowej MOK Orzesze w Jaśkowicach;
- Historyczne Ognisko przy Schronie;
- Obchody Narodowego Święta niepodległości na rynku w Orzeszu;
- Uczestnictwo Orzeszanina Mikołaja Buli w zawodach indywidualnych oraz drużynowych w miniżużlu;
- Obchody 150-lecia Ochotniczej Straży Pożarnej w Orzeszu Gardawicach;
- Amatorski Turniej Piłki Siatkowej "Ku pamięci Daniela Spendla" w Szkole Podstawowej nr 8 w Orzeszu Mościskach;
- II Miejski Przegląd Pieśni i Piosenek Patriotycznych "Tu jest moja ojczyzna" organizowany przez Szkołę Podstawową nr 4 w Orzeszu-Jaśkowicach;
- XIV Regionalny Konkurs Gwarowy "Godomy po naszymu" organizowany przez Szkołę Podstawową nr 10 w Orzeszu Woszczycach;
- Orzeski Jarmark Bożonarodzeniowy;
- XXV Edycja Szlachetnej Paczki - Wielki Finał (tzw. Weekend Cudów).

Udział przedstawicieli władz miasta w uroczystościach i wydarzeniach

Przedstawiciele władz Miasta Orzesze uczestniczyli w wielu wydarzeniach o charakterze lokalnym, powiatowym, regionalnym i ogólnopolskim. Udział ten służył reprezentowaniu gminy, wzmacnianiu współpracy z instytucjami, wspieraniu mieszkańców i organizacji lokalnych, a także promowaniu aktywności społecznej, kulturalnej, edukacyjnej, sportowej i gospodarczej.

- Udział w konferencjach, spotkaniach i wydarzeniach w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim oraz Urzędzie Marszałkowskim Województwa Śląskiego min.: konferencja poświęcona transformacji energetycznej w modelu partnerstwa publiczno-prywatnego, która odbyła się w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim w Katowicach, czy odbiór listu gratulacyjnego za udział w Programie Funduszy Europejskich dla Śląskiego na lata 2021-2027.

- Organizacja i udział w spotkaniu Katarzyny Pełczyńskiej-Nałęcz, Minister Funduszy i Polityki Regionalnej z przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego województwa śląskiego, które odbyło się w Orzeszu. Tematem rozmów było wsparcie dla samorządów w ramach Funduszy Europejskich oraz Krajowego Planu Odbudowy.

- Udział w spotkaniach z przedstawicielami władz wojewódzkich, powiatowych, posłami, senatorami, ambasadorami i konsulami

- Udział w uroczystym odsłonięciu pomnika w hołdzie Powstańcom Śląskim poległym za Polskę oraz tablicy upamiętniającej funkcjonariuszy Policji Państwowej i Autonomicznej, Policji Województwa Śląskiego II RP poległych i zamordowanych za wolną i niepodległą Polskę – na rynku w Orzeszu.

- Udział w Rekonstrukcji Historycznej „Górny Śląsk w ogniu”.

- Udział w Śniadaniu Samorządowym w Rybniku - spotkaniu integrującym lokalnych włodarzy, przedsiębiorców i przedstawicieli instytucji z subregionu zachodniego. Służą one wymianie doświadczeń, dyskusjom o ochronie środowiska, gospodarce oraz zacieśnianiu współpracy samorządowej.

- Udział w uroczystości w Pałacu Prezydenckim w Warszawie, podczas której Prezydent RP wręczył Medal za Ofiarność i Odwagę Piotrowi Radoń, 14-letniemu mieszkańcowi Orzesza.

Medal został przyznany na wniosek burmistrza Orzesza, Mariusza Olesia, w uznaniu niezwyklej odwagi.

- Udział w spotkaniach dotyczących CPK min.:

*Parlamentarnym Zespole ds. Centralnego Portu Komunikacyjnego (obecnie Port Polska);

* spotkaniu w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Śląskiego dotyczącym alternatywnego przebiegu linii CPK nr 170;

* spotkaniu włodarzy w sprawie CPK, które odbyło się w Urzędzie Miejskim Orzesze i miało na celu ochronę interesów swoich społeczności;

* udział w spotkaniu z przedstawicielami CPK, którzy przyjechali do Orzesza. Burmistrz Miasta Orzesze i Zastępca Burmistrza Miasta Orzesze zawieźli przedstawicieli spółki CPK do Orzesza Zawięści, by na własne oczy zobaczyli domy i przyrodę na Pasiakach, które ma zniszczyć budowa KDP 170;

* udział w briefingu prasowym poświęconym planowanej inwestycji Centralnego Portu Komunikacyjnego w Centrum Kulturalno-Edukacyjnym w Czerwionce-Leszczynach.

- Udział w spotkaniach w ramach współpracy z Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną S.A., które dotyczyły aktywizacji gospodarczej miasta, rozwoju terenów inwestycyjnych oraz wsparcia lokalnych przedsiębiorców;

- Udział w spotkaniach z Seniorami min. w obradach Orzeskiej Rady Seniorów; Klubie Senior+; uroczystościach Dni Seniora; w spotkaniu Koła Terenowego Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Orzeszu;

- Udział w organizowanych w Orzeszu dożynkach;

- Udział w obchodach 50-lecia sołectwa Zawięść;

- Udział w I Wyścigu Traktorków Ogrodowych o Puchar Burmistrza Miasta Orzesze;
- Udział w dorocznym Spotkaniu Przyjaciół 2 Szczepu Harcerskiego „Polana”;
- Obecność podczas miejskich eliminacji Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej;
- Udział w spotkaniu w sprawie drogi wojewódzkiej DW 925. Celem zebrania była dyskusja na temat aktualnych spraw związanych z postępowaniem prac remontowych. Spotkanie odbyło się w Urzędzie Miejskim Orzesze.
- Udział w akcji sadzenia drzew w ramach akcji „Lasy na nowe 100-lecie” organizowanej przez Nadleśnictwo Kobiór;
- Udział w uroczystości wręczenia Nagród i Wyróżnień Burmistrza Miasta Orzesze za wyniki sportowe.
- Udział w widowisku z okazji 1000-lecia Królestwa Polskiego w Szkole Podstawowej nr 1 w Orzeszu.
- Udział w Wielkanocnym Śniadaniu na rynku w Orzeszu organizowanym przez fundację „Razem po marzenia”.
- Udział w wydarzeniu „Orzeskie szukanie zajęczka” w Parku na Górcie św. Wawrzyńca.
- Udział w powiatowych obchodach Dnia Strażaka w Mikołowie.
- Udział w uroczystych obchodach Święta Policji w Mikołowie, podczas których aspirant Łukasz Pietrek i sierżant sztabowy Adam Cyroń zostali nagrodzeni przez Burmistrza Miasta Orzesze za wzorową służbę.
- Udział w uroczystych obchodach Święta Wojska Polskiego oraz 105. rocznicy Bitwy Warszawskiej w Pszczynie.
- Udział w obchodach Dnia Ławnika w Mikołowie.
- Udział w Festynie z okazji Dnia Dziecka w Orzeszu.
- Udział w wydarzeniu „Pożegnanie lata”.
- Udział w XIII Turnieju Bocce o Puchar Burmistrza Miasta Orzesze.
- Udział w festynie „Jak dobrze mieć sąsiada” w Domu Pomocy Społecznej w Orzeszu.
- Udział w Miejskich Zawodach Sportowo-Pożarniczych w Orzeszu.
- Udział w Powiatowych Zawodach Sportowo-Pożarniczych w Wyrach.
- Udział w odsłonięciu tablicy upamiętniającej Zygmunta Stuchlika, która znajduje się na budynku Miejskiej Biblioteki Publicznej w Orzeszu;
- Udział w uroczystości wprowadzenia nowego komendanta Policji w Orzeszu.
- Udział w spotkaniu z okazji 100. urodzin mieszkańca Orzesza.
- Udział w spotkaniach dotyczących Orzeskiego Klastra Energii.
- Udział w uroczystości z okazji Jubileuszy Małżeńskich.

- Udział w uroczystości wręczenia aktów nadania awansu zawodowego nauczycielom oraz powierzenia stanowisk dyrektorów szkół w Gminie Orzesze.
- Udział w uroczystym rozpoczęciu roku szkolnego 2025/2026 w Szkole Podstawowej nr 9 w Zgoniu.
- Udział w uroczystych Obchodach Wrześniowych pod Pomnikiem Pamięci Żołnierzy Września 1939r. w Gostyni.
- Udział w Strażackim Pożegnaniu Lata w Woszczycach.
- Udział w obchodach 150-lecia OSP Gardawice.
- Udział w uroczystości upamiętniającej 86. rocznicę rozstrzelania mieszkańców Orzesza na Pasterniku oraz 86. rocznicę wybuchu II Wojny Światowej.
- Udział w Historycznym Ognisku przy Schronie w Orzeszu.
- Udział w uroczystości uhonorowania Burmistrza Orzesza Krzyżem 35-lecia NSZZ Policjantów w Komendzie Wojewódzkiej Policji w Katowicach.
- Udział w otwarciu ekopracowni pod chmurką „Zielony Zagajnik Wiedzy” w Szkole Podstawowej nr 2.
- Udział w uroczystości wręczenia Stypendiów Burmistrza Miasta Orzesze uczniom orzeskich szkół.
- Udział w obchodach Święta Edukacji w Szkole Podstawowej nr 5 w Orzeszu-Zazdrości.
- Udział w otwarciu Domu Dziecka w Orzeszu-Jaśkowicach.
- Udział w obchodach Narodowego Święta Niepodległości w rynku w Orzeszu.
- Udział w gali laureatów V edycji Rankingu Gmin Województwa Śląskiego 2025 w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Śląskiego.
- Udział w uroczystym otwarciu nowej hali Fabryki Materacy Janpol w Orzeszu.
- Udział w Jubileuszu 40-lecia Regionalnego Zespołu Śpiewaczego „Szarotki”.
- Udział w uroczystym otwarciu nowej części Szkoły Podstawowej nr 3 oraz jubileuszu placówki.
- Wizyta Burmistrza Miasta Orzesze oraz Zastępcy Burmistrza we wszystkich orzeskich przedszkolach z okazji Mikołajek.
- Udział w otwarciu lodowiska w Orzeszu.
- Udział w Orzeskim Jarmarku Bożonarodzeniowym.

Współpraca z zagranicą

W 2025 roku Miasto Orzesze podjęło działania na rzecz rozwoju współpracy międzynarodowej. Najważniejszym wydarzeniem w tym obszarze było podpisanie umowy o współpracy partnerskiej pomiędzy Miastem Orzesze, a miastem Wajk w Armenii.

Nawiązanie relacji partnerskich z Wajk tworzy podstawy do realizacji wspólnych inicjatyw w obszarach kultury, edukacji, promocji lokalnej, współpracy młodzieży, wymiany dobrych praktyk samorządowych oraz budowania relacji między mieszkańcami obu miast.

Podsumowanie

Przed Miastem Orzesze w roku 2025 było wiele wyzwań – realizacja rządowych rozwiązań legislacyjnych związanych z zarządzaniem w warunkach kryzysu ekonomicznego spowodowanego toczącą się wojną oraz przygotowanie budżetu uwzględniającego realizację najpilniejszych potrzeb i rozpoczętych już inwestycji. Niestojna sytuacja na świecie uwypukliła fundamentalną rolę samorządu gminnego w zapewnieniu bezpieczeństwa mieszkańców. Mimo trudnych czasów sukcesywnie realizowano ich najpilniejsze potrzeby.

Konieczne było także stawianie czoła nowym wyzwaniom, których jest coraz więcej, ponieważ oczekiwania mieszkańców są wysokie. W sposób strategiczny i przemyślany dąży się do ich realizacji, jednak działania związane z dalszym rozwojem Miasta są ograniczane środkami finansowymi, co powoduje niejednokrotnie konieczność odłożenia niektórych zadań na lata późniejsze. W związku z powyższym Miasto cały czas stara się pozyskiwać środki zewnętrzne, by móc poprawiać infrastrukturę drogową, a także prowadzić inwestycje.

Mimo trudnej sytuacji w Europie i na świecie najważniejsze zadania służące mieszkańcom Orzesza były zrealizowane. Trwały remonty i budowy bądź przebudowy dróg gminnych, realizowano inwestycje w ramach infrastruktury placówek oświatowych, inwestycje dla Ochotniczych Straży Pożarnych oraz z zakresu gospodarki wodno-ściekowej. Podejmowano również działania służące poprawie funkcjonowania przestrzeni publicznej. Kontynuowane były inwestycje rozpoczęte w latach poprzednich, rozpoczęto także realizację nowych zadań. Realizowano różnego rodzaju przedsięwzięcia kulturalne, artystyczne i edukacyjne.

W listopadzie 2025 roku Miasto Orzesze po raz pierwszy znalazło się w gronie laureatów Rankingu Gmin Województwa Śląskiego, zajmując V miejsce w kategorii gmin powyżej 20 tys. mieszkańców. Ranking został przygotowany przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego we współpracy z Urzędem Statystycznym w Katowicach.

Ranking opiera się wyłącznie na obiektywnych danych statystycznych i stanowi kompleksową ocenę poziomu rozwoju jednostek samorządu terytorialnego województwa śląskiego. W analizie uwzględniono kilkadziesiąt wskaźników odnoszących się do obszarów ekonomicznych, społecznych, środowiskowych oraz jakości zarządzania i administracji publicznej. Ocenie podlegały między innymi: poziom wydatków inwestycyjnych, skuteczność pozyskiwania środków zewnętrznych, stabilność finansowa gminy, jakość usług publicznych, rozwój infrastruktury technicznej, działania w zakresie ochrony środowiska, przedsiębiorczość oraz jakość życia mieszkańców.

Uzyskane wyróżnienie stanowi potwierdzenie skutecznej i odpowiedzialnej polityki rozwojowej prowadzonej przez Miasto Orzesze. Wysoka pozycja w rankingu świadczy o efektywnym wykorzystaniu potencjału gminy, konsekwentnej realizacji inwestycji oraz stabilnym zarządzaniu finansami publicznymi.

Osiągnięty wynik jest również efektem zaangażowania mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji społecznych, radnych oraz pracowników Urzędu Miejskiego, którzy wspólnie uczestniczą w procesie rozwoju miasta i budowaniu jego konkurencyjności w regionie.

Wyróżnienie w Rankingu Gmin Województwa Śląskiego stanowi istotny element promocji miasta oraz potwierdza, że podejmowane działania rozwojowe odpowiadają na potrzeby lokalnej społeczności i przyczyniają się do stopniowej poprawy jakości życia mieszkańców.

W latach 2023–2025 Orzesze odnotowało systematyczną poprawę kondycji finansowej, co znalazło odzwierciedlenie w Rankingu Finansowym Samorządu Terytorialnego. Miasto awansowało ze 124. miejsca w 2023 roku na 92. miejsce w 2024 roku oraz na 70. miejsce w 2025 roku wśród gmin miejskich w Polsce. Oznacza to poprawę o 54 pozycje w ciągu dwóch lat.

Trend ten świadczy o stabilizacji finansów miasta, wzroście dochodów własnych, poprawie nadwyżki operacyjnej oraz zwiększeniu możliwości inwestycyjnych gminy. Jednocześnie wyzwaniem na kolejne lata pozostają rosnące koszty bieżące, w szczególności w obszarze wynagrodzeń, oświaty oraz usług komunalnych.